Käesolev dokument on vaid dokumenteerimisvahend ja institutsioonid ei vastuta selle sisu eest

►**B** **EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU OTSUS nr 575/2007/EÜ,**

23. mai 2007,

millega asutatakse üldprogrammi „Solidaarsus ja rändevoogude juhtimine” raames Euroopa Tagasipöördumisfond aastateks 2008–2013

(ELT L 144, 6.6.2007, lk 45)

Muudetud:

		Euroopa Liidu Teataja		
		nr	lehekülg	kuupäev
►**M1**	Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus nr 258/2013/EL, 13. märts 2013	L 82	1	22.3.2013

▼B

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU OTSUS nr 575/2007/EÜ,

23. mai 2007,

millega asutatakse üldprogrammi „Solidaarsus ja rändevoogude juhtimine” raames Euroopa Tagasipöördumisfond aastateks 2008–2013

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 63 lõike 2 punkti b ja artikli 63 lõike 3 punkti b,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ([1]),

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust ([2]),

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras ([3])

ning arvestades järgmist:

(1) Vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala järkjärguliseks rajamiseks näeb asutamisleping ette nii meetmete vastuvõtmise isikute vaba liikumise tagamiseks koostoimes välispiirikontrolli, varjupaika ja sisserännet käsitlevate kõrvalmeetmetega kui ka meetmete vastuvõtmise varjupaiga, sisserände ja kolmandate riikide kodanike õiguste kaitse valdkonnas.

(2) Euroopa Ülemkogu kinnitas 15.–16. oktoobril 1999. aastal Tampere kohtumisel soovi luua vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanev ala. Selleks peaks Euroopa ühise varjupaiga- ja rändepoliitika eesmärgiks olema nii kolmandate riikide kodanike õiglane kohtlemine kui rändevoogude parem juhtimine.

(3) Tõhus ühenduse tagasipöördumispoliitika on vajalik usaldusväärse seadusliku sisserände ja varjupaigapoliitika täiendamiseks ning see on ka oluline tegur võitluses ebaseadusliku sisserände vastu. Tagasipöördumisprogrammide ja sunniviisilise tagasipöördumise rakendamiseks on liikmesriikides ette nähtud märkimisväärsed eelarvelised vahendid. Euroopa Liidu ühised meetmed selles valdkonnas, mida toetavad ühenduse asjakohased rahalised vahendid, võivad liikmesriikidele abiks olla, rõhutada riigis ebaseaduslikult viibijate tagasipöördumise vajalikkust ning aidata kaasa solidaarsuse suurendamisele liikmesriikide vahel.

([1]) ELT C 88, 11.4.2006, lk 15.
([2]) ELT C 115, 16.5.2006, lk 47.
([3]) Euroopa Parlamendi 14. detsembri 2006. aasta arvamus (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ning nõukogu 7. mai 2007. aasta otsus.

▼B

(4) Nõukogu võttis 28. veebruaril 2002 vastu Euroopa Liidus ebaseadusliku sisserände ja inimkaubanduse vastu võitlemise üldkava ([1]), milles ta rõhutas, et tagasivõtmis- ja tagasipöördumispoliitika on ebaseadusliku sisserände vastase võitluse lahutamatu ja oluline osa, ning määras kindlaks kaks elementi, millel ühenduse tagasipöördumispoliitika peaks tuginema – ühised põhimõtted ja ühised meetmed liikmesriikide vahelise halduskoostöö tõhustamise raames.

(5) Nõukogu 28. novembri 2002. aasta tagasipöördumismeetmete programm, mis põhineb komisjoni 14. oktoobri 2002. aasta teatisel riigis ebaseaduslikult viibijate tagasipöördumist käsitleva ühenduse poliitika kohta, käsitleb tervet rida meetmeid tagasipöördumise korralduse kohta liikmesriikides, mis hõlmavad kolmandate riikide kodanike nii sunniviisilist kui ka vabatahtlikku tagasipöördumist, samuti tagasipöördumise olulisemaid etappe, kaasa arvatud ettevalmistavaid ja järelmeetmeid.

(6) Oma 19. ja 20. juuni 2003. aasta kohtumisel Thessalonikis kutsus Euroopa Ülemkogu komisjoni üles läbi vaatama kõiki eriotstarbelise tagasipöördumist käsitleva ühenduse vahendiga seotud aspekte, et toetada eelkõige tagasipöördumismeetmete programmis sätestatud prioriteete.

(7) Nõukogu 2. novembri 2004. aasta järeldustes ühise tagasivõtmispoliitika eduka arendamise prioriteetide kohta rõhutati, et ühenduse tagasivõtulepingud aitavad oluliselt kaasa tõhusale ühisele rände juhtimisele ning et neil on tähtis roll võitluses ebaseadusliku sisserändega. Need on ka oluliseks elemendiks Euroopa Liidu ja ebaseaduslike sisserändajate päritolu-, varasema elukoha ja transiidiriikide vahelise dialoogi ja koostöö raames.

(8) Pärast 8. juuni 2004. aasta järeldusi, milles nõukogu kutsus eelarvepädevaid institutsioone üles muutma ettevalmistavad meetmed kättesaadavaks ja palus komisjonil arvestada nõukogu arvamust integreeritud tagasipöördumiskavade arendamise kohta tihedas koostöös liikmesriikidega, algatati ettevalmistavad meetmed aastateks 2005 ja 2006.

(9) Euroopa Ülemkogu kutsus oma 4. ja 5. novembri 2004. aasta Brüsseli kohtumisel vastu võetud Haagi programmis üles alustama Euroopa Tagasipöördumisfondi (edaspidi „fond”) ettevalmistavat etappi ja fondi loomist 2007. aastaks, võttes arvesse ettevalmistava etapi hindamise tulemusi.

(10) Nõukogu võttis 2004. aasta novembris teadmiseks eesistujariigi aruande, milles analüüsiti konkreetsetesse riikidesse tagasipöördumise parimaid teadaolevaid tavasid. Aruandes toodi välja palju võimalusi ning vajadus praktilisemat laadi koostööks liikmesriikide vahel tagasipöördumise valdkonnas. Aruandes esitati võimalused paremini integreeritud lähenemiseks nii tagasipöördumispoliitikale kui üldistele poliitikatele siseriiklikul ja ühenduse tasandil. Lisaks olid aruandes välja toodud liikmesriikide parimad tavad seoses kolmandate riikide kodanike vabatahtliku või sunniviisilise tagasipöördumisega oma päritolu- või transiidiriiki,

([1]) EÜT C 142, 14.6.2002, lk 23.

▼B

näiteks toetatud vabatahtliku tagasipöördumise programmide edendamine, mis tegelevad püsiva vabatahtliku tagasipöördumise, tagasipöördumisalase nõustamise ning ühiste tagasipöördumisoperatsioonide korraldamisega, sh tšarterlennud.

(11) Ühenduse käsutuses peaks olema vahend, mille eesmärgiks on tagasipöördumismenetluste integreeritud haldamise põhimõtte alusel toetada ja edendada liikmesriikide jõupingutusi tagasipöördumise haldamise kõigi aspektide parandamisel ning toetada tagasipöördumist käsitlevate ühenduse õigusaktidega kehtestatud ühiste tagasipöördumisstandardite õiglast ja tõhusat rakendamist.

(12) Käesoleva otsusega ei nähta ette rahastamist 2007. aastaks, et oleks võimalik võtta arvesse tagasipöördumisalaste ettevalmistavate meetmete (aastatel 2005 ja 2006) tulemusi vastavalt komisjoni aruandele nende meetmete hindamise kohta.

(13) Asjaomased ühised standardid on eelkõige nõukogu 28. mai 2001. aasta direktiiv 2001/40/EÜ kolmandate riikide kodanike väljasaatmise otsuste vastastikuse tunnustamise kohta [1] ja sellega kaasnev nõukogu 23. veebruari 2004. aasta otsus 2004/191/EÜ, millega kehtestatakse kolmandate riikide kodanike väljasaatmise otsuste vastastikust tunnustamist käsitleva direktiivi 2001/40/EÜ kohaldamisest tuleneva rahalise tasakaalustamatuse kompenseerimise kriteeriumid ja praktiline kord [2], ning nõukogu 29. aprilli 2004. aasta otsus 2004/573/EÜ ühislendude korraldamise kohta seoses kolmandate riikide kodanike väljasaatmisega kahe või enama liikmesriigi territooriumilt individuaalse väljasaatmiskorralduse alusel [3].

(14) See hõlmab ka ühenduse tulevasi vahendeid, näiteks vahendit liikmesriikide poolt ebaseaduslikult riigis viibivate kolmandate riikide kodanike tagasipöördumismenetluste ühiste standardite kohta, mis peaks Euroopa Liidus tagama võrdsed tingimused tagasipöördumismenetluste osas ning määratleks seega liikmesriikide tagasipöördumismeetmete tingimused ja ulatuse.

(15) Liikmesriigid peaksid tagama, et fondi alusel võetud meetmetega austatakse põhiõigustest tulenevaid kohustusi, mis on sätestatud eelkõige Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioonis (Euroopa inimõiguste konventsioon), Euroopa Liidu põhiõiguste hartas, 28. juuli 1951. aasta Genfi konventsioonis pagulasseisundi kohta, mida on täiendatud 31. jaanuari 1967. aasta New Yorgi protokolliga, ning muudes asjakohastes rahvusvahelistes õigusaktides, näiteks Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni 1989. aasta lapse õiguste konventsioonis.

(16) Pidades silmas, et kollektiivne väljasaatmine on vastavalt Euroopa inimõiguste konventsiooni protokollile nr 4 keelatud, tuleks käesoleva otsuse kohaselt abikõlblike ühiste tagasipöördumisoperatsioonide kaudu tagasi saata ainult isikuid, kelle suhtes kehtib individuaalne väljasaatmiskorraldus.

[1] EÜT L 149, 2.6.2001, lk 34.
[2] ELT L 60, 27.2.2004, lk 55.
[3] ELT L 261, 6.8.2004, lk 28.

▼B

(17) Pidades silmas fondi kohaldamisala ja eesmärki, ei tohiks fond ühelgi juhul toetada meetmeid, mis on seotud isikute paigutamisega varjupaigaaladele ja -keskustesse kolmandates riikides.

(18) Vastavalt nõukogu poolt 28. novembril 2002. aastal heaks kiidetud tagasipöördumismeetmete programmile ning nagu on pidevalt kinnitatud selle valdkonna Euroopa Liidu dokumentides, eelkõige nõukogu 2. novembri 2005. aasta järeldustes vabatahtliku tagasipöördumise kohta, on vabatahtlik tagasipöördumine tagasipöördumise suhtes rakendatava tasakaalustatud, tõhusa ja püsiva lähenemisviisi oluline osa.

(19) Tagasipöördumismenetluste integreeritud haldamise raames võetud abikõlblike meetmetega tuleks võtta arvesse haavatavate isikute eriolukorda.

(20) Tagasipöördumismenetluste haldamise tõhususe edendamiseks siseriiklikul tasandil peaks fondi tegevus hõlmama ka meetmeid, mis seonduvad selliste isikute vabatahtliku tagasipöördumisega, kes pole kohustatud territooriumilt lahkuma, nagu näiteks varjupaigataotluse esitanud isikud, kes pole veel eitavat vastust saanud, või isikud, kellele laieneb rahvusvaheline kaitse nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiivi 2004/83/EÜ (miinimumnõuete kohta, mida kolmandate riikide kodanikud ja kodakondsuseta isikud peavad täitma, et saada pagulase või muul põhjusel rahvusvahelist kaitset vajava isiku staatus, ja antava kaitse sisu kohta) ([1]) tähenduses, või isikud, kellele laieneb ajutine kaitse nõukogu 20. juuli 2001. aasta direktiivi 2001/55/EÜ (miinimumnõuete kohta ajutise kaitse andmiseks ümberasustatud isikute massilise sissevoolu korral ning meetmete kohta liikmesriikide jõupingutuste tasakaalustamiseks nende isikute vastuvõtmisel ning selle tagajärgede kandmisel) ([2]) tähenduses.

(21) Käesoleva otsuse esmane eesmärk peaks olema tagasipöördumismenetluste integreeritud haldamise edendamine siseriiklikul tasandil. Liikmesriike julgustatakse ellu viima tagasipöördumisoperatsioone integreeritud tagasipöördumiskavade alusel, milles analüüsitakse liikmesriigis valitsevat olukorda seoses sihtelanikkonnaga, seatakse eesmärgid seoses kavandatavate operatsioonidega ning koostöös asjaomaste sidusgruppide, nagu ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Büroo (UNHCR) ja Rahvusvahelise Migratsiooniorganisatsiooniga (IOM), pakutakse välja tagasipöördumisskeeme, mis keskenduvad tõhusa ja püsiva tagasipöördumise tagamisele erinevate meetmete kaudu. Vajadusel tuleks integreeritud tagasipöördumiskavu regulaarselt hinnata ja kohandada.

(22) Et soodustada isikute, eelkõige selliste isikute, kes pole kohustatud territooriumilt lahkuma, vabatahtlikku tagasipöördumist, tuleks sellistele tagasipöördujatele kehtestada stiimulid, nagu sooduskohtlemine tõhusama tagasipöördumisabi näol. Selline vabatahtlik tagasipöördumine on tagasipöördujate väärika tagasipöördumise ja kulutõhususe seisukohast ka ametiasutuste huvides. Liikmesriike tuleks julgustada eelistama vabatahtlikku tagasipöördumist.

([1]) ELT L 304, 30.9.2004, lk 12.
([2]) EÜT L 212, 7.8.2001, lk 12.

▼B

(23) Poliitika vaatepunktist on vabatahtlik ja sunniviisiline tagasipöördumine siiski omavahel seotud ja toetavad teineteist ning liikmesriike tuleks tagasipöördumise haldamisel ergutada nende kahe viisi vastastikust täiendavust parandama. Sunniviisiline tagasipöördumine on ilmselgelt vajalik Euroopa Liidu sisserände- ja varjupaigapoliitika ning liikmesriikide sisserände- ja varjupaigakorralduse ühtsuse tagamiseks. Seega on sunniviisilise tagasipöördumise võimalus selle poliitika edukuse ja õigusriigi tagamise eelduseks, mis omakorda on vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala loomise seisukohalt esmatähtis. Seega peaks käesolev otsus toetama liikmesriikide meetmeid sunniviisilise tagasipöördumise lihtsustamiseks.

(24) Lisaks kogevad liikmesriigid suurimaid takistusi sageli just sunniviisilise tagasipöördumise valdkonnas. Üks oluline takistus on ebamäärasus seoses asjaomase isiku tuvastamisega ja/või tema vajalike reisidokumentide puudumine. Selliste probleemide lahendamiseks tuleks liikmesriike ergutada parandama koostööd kolmandate riikide konsulaaresindustega ning suurendama omavahelist teabevahetust ja operatiivkoostööd selliste esindustega suhtlemisel.

(25) Samuti on tingimata vajalik, et käesolev otsus toetaks seda kohaseks pidavates liikmesriikides konkreetseid tagasipöördujatele suunatud meetmeid tagasipöördumise sihtriigis, et tagada esmalt tulemuslik, heades tingimustes tagasipöördumine oma linna või päritolupiirkonda ja toetada seejärel nende püsivat taasintegreerumist oma kogukonda. Nimetatud meetmed ei peaks sisaldama üldist abi kolmandatele riikidele ning need peaksid olema abikõlblikud ainult siis ja sellisel määral, kui see on vajalik selliste tegevuste jätkamiseks, mis on algatatud ja ellu viidud peamiselt liikmesriikide territooriumil ning integreeritud tagasipöördumiskava alusel.

(26) Lisaks sellele peaksid kõnealused meetmed omama koostoimet ühenduse välisabi vahendite kaudu toetatavate meetmetega, eelkõige rände ja varjupaiga valdkonna temaatilise programmiga.

(27) Käesolev otsus luuakse osana ühtsest raamistikust, mis hõlmab samuti Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. mai 2007. aasta otsust nr 573/2007/EÜ, millega luuakse üldprogrammi „Solidaarsus ja rändevoogude juhtimine" raames Euroopa Pagulasfond aastateks 2008–2013, ([1]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. mai 2007. aasta otsust nr 574/2007/EÜ, millega luuakse üldprogrammi „Solidaarsus ja rändevoogude juhtimine" raames Välispiirifond aastateks 2007–2013, ([2]) ja nõukogu ... otsust .../2007/EÜ, millega luuakse üldprogrammi „Solidaarsus ja rändevoogude juhtimine" raames Euroopa Kolmandate Riikide Kodanike Integreerimise Fond aastateks 2007–2013, ([3]) ning mille eesmärk on käsitleda kohustuste õiglast jagamist liikmesriikide

([1]) Vt käesoleva *Euroopa Liidu Teataja* lk 1.
([2]) Vt käesoleva *Euroopa Liidu Teataja* lk 22.
([3]) *Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata.

▼B

vahel Euroopa Liidu välispiiri integreeritud haldamise sisseseadmisest ning asutamislepingu kolmanda osa IV jaotise kohaselt välja töötatud ühise varjupaiga- ja sisserändepoliitika rakendamisest tuleneva finantskoormuse osas.

(28) Nõukogu määrusega (EÜ) nr 2007/2004 ([1]) asutatud Euroopa Liidu liikmesriikide välispiiril tehtava operatiivkoostöö juhtimise Euroopa agentuuri (edaspidi „agentuur") üheks ülesandeks on tagada vajalik toetus liikmesriikide ühiste tagasipöördumisoperatsioonide korraldamiseks ning määratleda parimad tavad reisidokumentide saamiseks ja liikmesriikide territooriumil ebaseaduslikult viibivate kolmandate riikide kodanike tagasipöördumiseks. Seega peaks agentuur tagama, et oleksid täidetud tingimused tõhusa ja liikmesriikide vahel koordineeritud tagasipöördumiskorra olemasoluks, jättes ühiste tagasipöördumisoperatsioonide täidesaatmise ja korraldamise pädevate siseriiklike teenistuste ülesandeks. Seega peaks agentuur saama kasutada käesoleva otsuse raames ühenduse meetmetega kättesaadavaks tehtud vahendeid.

(29) Fondi poolt pakutav toetus oleks tõhusam ja paremini suunatud, kui abikõlblike meetmete kaasrahastamine põhineks strateegilistel mitmeaastastel programmidel, mille iga liikmesriik koostöös komisjoniga koostab.

(30) Komisjoni poolt vastu võetud strateegiliste suuniste alusel peaks iga liikmesriik ette valmistama mitmeaastase programmdokumendi, milles arvestatakse liikmesriigi konkreetset olukorda ja vajadusi ning milles määratletakse tema arengustrateegia, mis peaks olema aastaprogrammides loetletud meetmete rakendamise raamistikuks.

(31) Nõukogu 25. juuni 2002. aasta määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 (mis käsitleb Euroopa ühenduste üldeelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust) ([2]) (edaspidi „finantsmäärus") artikli 53 lõike 1 punktis b viidatud ühist haldamist silmas pidades tuleks täpsustada tingimusi, mis lubavad komisjonil täita oma ülesandeid Euroopa Liidu üldeelarve täitmisel, ning selgitada liikmesriikidega koostöö tegemise kohustusi. Kõnealuste tingimuste kohaldamise puhul oleks komisjonil võimalik veenduda, et liikmesriigid kasutavad fondi seaduslikul ja nõuetekohasel viisil ning kooskõlas finantsmääruse artiklis 27 ja artikli 48 lõikes 2 sätestatud usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttega.

(32) Komisjon peaks objektiivse ja läbipaistva meetodi alusel kehtestama olemasolevate kulukohustuste assigneeringute soovitusliku jaotuse.

(33) Liikmesriigid peaksid võtma vastu vajalikud meetmed, et tagada haldus- ja kontrollisüsteemide nõuetekohane toimimine ja

([1]) ELT L 349, 25.11.2004, lk 1.
([2]) EÜT L 248, 16.9.2002, lk 1. Määrust on muudetud määrusega (EÜ, Euratom) nr 1995/2006 (ELT L 390, 30.12.2006, lk 1).

▼B

rakendamise kvaliteet. Selleks oleks vajalik kehtestada üldpõhimõtted ja vajalikud funktsioonid, mida kõik programmid peaksid täitma.

(34) Vastavalt subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõttele peaksid fondi meetmete rakendamise ja kontrolli eest vastutama eelkõige liikmesriigid.

(35) Mitmeaastaste programmide ja aastaprogrammide tõhusa ja nõuetekohase rakendamise tagamiseks tuleks täpsustada liikmesriikide kohustusi seoses haldus- ja kontrollisüsteemide, kulude tõendamise ning eeskirjade eiramise ja ühenduse õiguse rikkumise ennetamise, avastamise ja kõrvaldamisega. Haldus- ja kontrollisüsteemidega seoses on eelkõige vaja kehtestada kord, mille kohaselt liikmesriigid tagavad asjakohaste süsteemide olemasolu ja rahuldava toimimise.

(36) Ilma et see piiraks komisjoni finantskontrolli alaseid volitusi, tuleks ergutada liikmesriikide ja komisjoni vahelist koostööd selles valdkonnas.

(37) Fondist toetatavate meetmete tõhusus ja mõju sõltuvad ka nende hindamisest ja tulemuste levitamisest. Sellega seoses tuleks selgelt kindlaks määrata liikmesriikide ja komisjoni vastutus ning hindamise usaldusväärsust ja sellega seotud teabe kvaliteeti tagav kord.

(38) Meetmeid tuleks hinnata, pidades silmas vahekokkuvõtet ja mõju hindamist ning hindamisprotsess tuleks integreerida projekti järelevalvekorraldusse.

(39) Pidades silmas ühendusepoolse rahastamise nähtavuse tähtsust, peaks komisjon andma juhiseid, aitamaks kaasa sellele, et iga asutuse, valitsusvälise organisatsiooni, rahvusvahelise organisatsiooni või mis tahes muu organi puhul teadvustataks piisavalt toetust, mis see on fondist saanud, võttes arvesse teiste ühiselt hallatavate vahendite, näiteks struktuurifondide puhul kasutatavat praktikat.

(40) Käesoleva otsusega kehtestatakse programmi kogu kehtivusajaks rahastamispakett, mis on eelarvepädevatele institutsioonidele igaaastase eelarvemenetluse käigus peamiseks juhiseks Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni 17. mai 2006. aasta eelarvedistsipliini ja usaldusväärset finantsjuhtimist käsitleva institutsioonidevahelise kokkuleppe ([1]) punkti 37 tähenduses.

(41) Kuna käesoleva otsuse eesmärki, nimelt riigis ebaseaduslikult viibivate kolmandate riikide kodanike tagasipöördumise toetamist ühiste standardite ja tagasipöördumismenetluste integreeritud haldamise raames, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada ning käesoleva meetme ulatuse ja toime tõttu on seda parem saavutada ühenduse tasandil, võib ühendus võtta meetmeid kooskõlas asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev otsus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.

([1]) ELT C 139, 14.6.2006, lk 1.

▼B

(42) Käesoleva otsuse rakendamiseks vajalikud meetmed tuleks vastu võtta vastavalt nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsusele 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused ([1]).

(43) Kuna strateegiliste suuniste vastuvõtmisega seotud käesoleva otsuse meede on üldmeede ja selle eesmärk on muuta käesoleva otsuse vähemolulisi sätteid, muu hulgas jättes mõned neist sätetest välja või täiendades käesolevat otsust, lisades uusi vähemolulisi sätteid, tuleks see vastu võtta vastavalt otsuse 1999/468/EÜ artiklis 5a sätestatud kontrolliga regulatiivmenetlusele. Tõhususe eesmärgil tuleks kontrolliga regulatiivmenetluse tavatähtaegu strateegiliste suuniste vastuvõtmiseks lühendada.

(44) Vastavalt Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Ühenduse asutamislepingule lisatud Taani seisukohta käsitleva protokolli artiklitele 1 ja 2 ei osale Taani käesoleva otsuse vastuvõtmisel ning see ei ole temale siduv ega tema suhtes kohaldatav.

(45) Vastavalt Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Ühenduse asutamislepingule lisatud Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukohta käsitleva protokolli artiklile 3 on Iirimaa 6. septembri 2005. aasta kirjaga teatanud oma soovist osaleda käesoleva otsuse vastuvõtmisel ja kohaldamisel.

(46) Vastavalt Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Ühenduse asutamislepingule lisatud Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukohta käsitleva protokolli artiklile 3 on Ühendkuningriik 27. oktoobri 2005. aasta kirjaga teatanud oma soovist osaleda käesoleva otsuse vastuvõtmisel ja kohaldamisel.

(47) Vastavalt asutamislepingu artikli 67 lõike 2 teisele taandele muutis nõukogu 22. detsembri 2004. aasta otsus 2004/927/EÜ (mis näeb ette Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklis 251 osutatud menetluse kohaldamist kõnealuse asutamislepingu kolmanda osa IV jaotisega hõlmatud teatud valdkondade suhtes) ([2]) asutamislepingu artiklis 251 sätestatud menetluse kohaldatavaks asutamislepingu artikli 62 lõikega 1, lõike 2 punktiga a ja lõikega 3 ning artikli 63 lõike 2 punktiga b ja lõike 3 punktiga b hõlmatud valdkondades,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

I PEATÜKK

SISU, EESMÄRGID JA MEETMED

Artikkel 1

Sisu ja reguleerimisala

Käesoleva otsusega asutatakse ajavahemikuks 1. jaanuarist 2008 kuni 31. detsembrini 2013 Euroopa Tagasipöördumisfond (edaspidi „fond”) osana ühtsest raamistikust, mis hõlmab samuti otsust nr 573/2007/EÜ,

([1]) EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23. Otsust on muudetud otsusega 2006/512/EÜ (ELT L 200, 22.7.2006, lk 11).
([2]) ELT L 396, 31.12.2004, lk 45.

▼B

otsust nr 574/2007/EÜ ja otsust 2007/.../EÜ, et aidata kaasa vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala tugevdamisele ning solidaarsuse põhimõtte kohaldamisele liikmesriikide vahel.

Käesoleva otsusega määratakse kindlaks eesmärgid, mille saavutamisele fond kaasa aitab, selle rakendamine, olemasolevad rahalised vahendid ja kriteeriumid olemasolevate rahaliste vahendite eraldamiseks.

Otsusega kehtestatakse fondi haldamise eeskirjad, sealhulgas finantseeskirjad, ning järelevalve- ja kontrollimehhanismid, mis põhinevad kohustuste jagamisel komisjoni ja liikmesriikide vahel.

Artikkel 2

Fondi üldeesmärk

1. Fondi üldeesmärk on toetada liikmesriikide jõupingutusi tagasipöördumise haldamise kõigi aspektide parandamisel integreeritud haldamise põhimõtte kasutamise kaudu ning nähes ette solidaarsuse põhimõttele vastavad liikmesriikide poolt ühiselt rakendatavad meetmed ja ühenduse eesmärkide nimel võetavad siseriiklikud meetmed, võttes arvesse ühenduse õigusakte selles valdkonnas ja järgides täielikult põhiõigusi.

2. Fond toetab liikmesriikide või komisjoni algatusel tehnilise abi rahastamist.

Artikkel 3

Konkreetsed eesmärgid

1. Fond toetab järgmiste konkreetsete eesmärkide saavutamist:

a) tagasipöördumismenetluste integreeritud haldamise juurutamine ning selle korralduse ja rakendamise parandamine liikmesriikides;

b) liikmesriikide vahelise koostöö tõhustamine tagasipöördumismenetluste integreeritud haldamise raames ja tagasipöördumismenetluste integreeritud haldamise rakendamine;

c) tagasipöördumist käsitlevate ühiste standardite tõhusa ja ühtse rakendamise edendamine kooskõlas poliitika arenguga selles valdkonnas.

2. Tagasipöördumismenetluste integreeritud haldamine hõlmab eelkõige seda, et liikmesriikide pädevad asutused arendavad välja ja rakendavad integreeritud tagasipöördumiskavasid:

a) mis põhinevad põhjalikul hinnangul, mis käsitleb sihtelanikkonna või tagasipöördumisega seotud konkreetse sihtküsimuse olukorda liikmesriigis ning kavandatud operatsioonidega seotud väljakutseid (näiteks seoses reisidokumentide hankimisega ja muude praktiliste tagasipöördumist takistavate asjaoludega), võttes vajadusel arvesse asjakohaste juhtumite arvukust. Põhjalik hinnang koostatakse koostöös kõigi asjaomaste ametiasutuste ja partneritega;

b) millega püütakse luua terve rida meetmeid, mis toetavad kolmandate riikide kodanike (eelkõige selliste kodanike, kes ei vasta või enam ei vasta riiki sisenemise ja seal viibimise tingimustele) vabatahtliku tagasipöördumise süsteeme ning vajadusel viima selliste isikute suhtes ellu sunniviisilisi tagasipöördumisoperatsioone, pidades täielikult kinni humanitaarpõhimõtetest ja austades nende isikute väärikust;

▼B

c) mis sisaldavad programmi ja/või ajakava ning vajadusel näevad ette korrapärase hindamise mehhanismi, mis võimaldab programmi kohandada ja hinnata kava mõju praktikas; ning

d) mis sisaldavad, kui liikmesriigid seda vajalikuks peavad, meetmeid pädevate haldus-, õiguskaitse- ja kohtuasutuste vahelise koostöö hõlbustamiseks valitsuse eri tasanditel.

3. Integreeritud tagasipöördumiskavad keskenduvad eelkõige tõhusale ja püsivale tagasipöördumisele, kasutades selliseid meetmeid nagu piisav teavitamine enne lahkumist, reisi korraldamine ja transiit tagasipöördumise sihtriigis nii vabatahtliku kui ka sunniviisilise tagasipöördumise korral. Vabatahtlikele tagasipöördujatele tuleks vabatahtliku tagasipöördumise soodustamiseks ette näha võimalikult palju stiimuleid, näiteks tagasipöördumisega seotud abi.

Kui liikmesriigid peavad seda asjakohaseks, võivad nad näha ette ka vastuvõtmise ja taasintegreerimise toetamise.

Artikkel 4

Abikõlblikud meetmed liikmesriikides

1. Fondist toetuse saamiseks on abikõlblikud artikli 3 lõike 1 punktis a sätestatud eesmärgiga seotud meetmed ja eelkõige järgmised meetmed:

a) tõhusa, stabiilse ja püsiva operatiivkoostöö sisseseadmine või arendamine liikmesriikide ametiasutuste ja kolmandate riikide konsulaaresinduste ja sisserändeasutuste vahel, eesmärgiga saada kolmandate riikide kodanike tagasipöördumiseks vajalikud reisidokumendid ning tagada kiired ning edukad tagasipöördumised;

b) selliste lahenduste edendamine, mis võimaldavad varjupaiga- ja sisserändemenetluste raames anda võimalikult varases staadiumis teavet tagasipöördumise kohta ning julgustada kolmandate riikide kodanikke kasutama vabatahtliku tagasipöördumise võimalust;

c) kolmandate riikide kodanike vabatahtliku tagasipöördumise lihtsustamine, eelkõige toetatud vabatahtliku tagasipöördumise programmide kaudu, eesmärgiga tagada tõhus ja püsiv tagasipöördumine;

d) keskvalitsuse tasandi, piirkondlike, kohalike, munitsipaal- ja muude riiklike ametiasutuste erinevate tasandite vahelise koostöö vormide väljatöötamine, mis võimaldab ametnikel saada kiiresti teavet teiste liikmesriikide tagasipöördumise alaste kogemuste ja praktika kohta ning võimalusel vahendeid koondada;

e) selliste kolmandate riikide kodanike, kes ei vasta või enam ei vasta riiki sisenemise ja seal viibimise tingimustele, sunniviisilise tagasipöördumise lihtsustamine ja elluviimine, eesmärgiga suurendada sisserändepoliitika usaldusväärsust ja ühtsust ning lühendada sunniviisilist tagasipöördumist ootavate isikute kinnipidamise aega.

2. Fondist toetuse saamiseks on abikõlblikud artikli 3 lõike 1 punktis b sätestatud eesmärgiga seotud meetmed ja eelkõige järgmised meetmed:

a) koostöö päritolu-, varasema elukoha või transiidiriiki käsitleva teabe kogumisel ja edastamisel potentsiaalsetele tagasipöördujatele;

▼B

b) koostöö tõhusa, stabiilse ja püsiva operatiivkoostöö arendamisel liikmesriikide ametiasutuste ja kolmandate riikide konsulaaresinduste ja sisserändeasutuste vahel, et lihtsustada konsulaarabi andmist kolmandate riikide kodanike tagasipöördumiseks vajalike reisidokumentide saamisel ning tagada kiired ja edukad tagasipöördumised;

c) ühiste integreeritud tagasipöördumiskavade koostamine ja rakendamine, kaasa arvatud ühised vabatahtliku tagasipöördumise programmid teatavate päritolu-, varasema elukoha või transiidiriikide või piirkondade jaoks;

d) uuringud tagasipöördumise valdkonnas asetleidva liikmesriikide vahelise halduskoostöö hetkeolukorra ja selle tõhustamise võimaluste kohta ning rahvusvaheliste ja valitsusväliste organisatsioonide rolli kohta selles kontekstis;

e) teabe- ja parimate tavade vahetus, toetus ja nõustamine seoses eriti haavatavate sihtrühmade tagasipöördumisega;

f) seminaride korraldamine, mis keskenduvad konkreetsetes kolmandates riikides ja/või piirkondades kasutatavatele parimatele tavadele ning mille sihtrühmaks on valdkonnas tegutsevad praktikud;

g) ühised meetmed, mis võimaldavad tagasivõetud isikute vastuvõtmist päritolu-, varasema elukoha või transiidiriikides;

h) meetmete ühine väljatöötamine, millega tagatakse isikute püsiv tagasipöördumine nende päritolu- või varasemasse elukohariiki.

3. Fondist toetuse saamiseks on abikõlblikud artikli 3 lõike 1 punktis c sätestatud eesmärgiga seotud meetmed ja eelkõige järgmised meetmed:

a) pädevate asutuste suutlikkuse suurendamine, et nad suudaksid võimalikult kiiresti vastu võtta asjatundlikke tagasipöördumisotsuseid;

b) pädevate haldusasutuste suutlikkuse suurendamine, et nad suudaksid väljasaatmisotsuseid kiiresti rakendada või jõustada, austades seejuures täielikult inimväärikust ja asjaomaseid, selliseid operatsioone käsitlevaid Euroopa julgeolekustandardeid;

c) kohtuasutuste suutlikkuse suurendamine, et nad suudaksid kiiremini edasikaevatud tagasipöördumisotsuseid läbi vaadata;

d) seminaride ja ühiste koolituste korraldamine pädevate riiklike, piirkondlike, kohalike, munitsipaal- ja muude pädevate haldus-, õiguskaitse- ja kohtuasutuste töötajatele tagasipöördumisoperatsioonide õiguslike ja praktiliste aspektide kohta;

e) pädevate haldusasutuste suutlikkuse suurendamine, et tõhusalt rakendada vastastikust tunnustamist ja tagasipöördumisoperatsioone puudutavaid ühiseid menetlusi, kaasa arvatud agentuuri soovitusi, tegevusstandardeid ja parimaid tavasid tagasipöördumise valdkonnas.

4. Lõigetes 1, 2 ja 3 sätestatud meetmed edendavad eelkõige Euroopa ühist sisserände- ja tagasipöördumispoliitikat käsitlevate asjaomaste ühenduse õigusaktide sätete rakendamist.

▼B

Artikkel 5

Abikõlblikud meetmed liikmesriikides

Toetatavad meetmed võivad hõlmata järgmist:

1) kõikidel tagasipöördumisjuhtudel kolmandate riikide kodanike üldine teavitamine tagasipöördumisest, üksikisikute nõustamine vabatahtliku tagasipöördumise võimaluste kohta, tõlkekulud, vältimatute reisidokumentide hankimine, vajalike lahkumiseelsete tervisekontrollide kulud, tagasipöördujate ja nende saatjate, sealhulgas meditsiinipersonali ja tõlkide reisi- ja toidukulud, saatjate, sealhulgas meditsiinipersonali ja tõlkide majutuskulud, transpordikulud liikmesriigist kuni tagasipöördumise sihtriigini ning koostöö päritolu-, varasema elukoha või transiidiriigi ametiasutustega;

2) kõikidel tagasipöördumisjuhtudel spetsiaalne abi haavatavatele isikutele, nagu alaealised, saatjata alaealised, puudega inimesed, vanurid, rasedad, alaealiste lastega üksikvanemad ning piinatud või vägistatud isikud või isikud, kelle suhtes on tarvitatud muud psühholoogilist, füüsilist või seksuaalset vägivalda;

3) lisaks kolmandate riikide kodanike, kes ei vasta või enam ei vasta riiki sisenemise ja seal viibimise tingimustele, sunniviisilise tagasipöördumise korral tagasipöördujate ja nende osalevast liikmesriigist pärit saatjate reisi-, toidu- ja ajutise majutuse kulud korraldavas liikmesriigis enne lahkumist ühiste tagasipöördumisoperatsioonide puhul;

4) lisaks kolmandate riikide kodanike, kes ei vasta või enam ei vasta riiki sisenemise ja seal viibimise tingimustele, vabatahtliku tagasipöördumise korral toetuse osutamine tagasipöördujatele tagasipöördumise ettevalmistamiseks ning tagasipöördumiseelsed põhikulud;

5) lisaks kolmandate riikide kodanike, kes ei ole kohustatud liikmesriigi territooriumilt lahkuma, vabatahtliku tagasipöördumise korral ja teistel juhtudel, kui liikmesriigid seda kohaseks peavad, piiratud rahaline toetus, millega rahastatakse esmaseid tagasipöördumisjärgseid kulusid, tagasipöörduja isiklike esemete transporti, kohast ajutist majutust tagasipöördumise sihtriigis esimestel päevadel pärast tagasipöördumist kas vastuvõtukeskuses või vajadusel hotellis, abi koolitusel ja töökoha leidmisel ning vajadusel piiratud ulatuses starditoetust majandustegevuse alustamiseks;

6) pädevate haldus-, õiguskaitse- ja kohtuasutuste töötajate väljaõpe ja koolitus, neisse kategooriatesse kuuluvate teistest liikmesriikidest pärinevate töötajate lähetamine, et tagada tagasipöördumisalaste ühiste standardite tõhus ja ühtlane rakendamine, ning tagasipöördujate kohtlemist käsitlevatest rahvusvahelistest õigusaktidest tulenevate kohustuste täitmine ning koostöö tugevdamine ja lähetused tagasipöördumispoliitika tulemuste hindamiseks kolmandates riikides;

7) reisidokumentide saamiseks ja kiirete väljasaatmismenetluste tagamiseks kolmandate riikide konsulaaresinduste ja sisserändeasutustega tehtava operatiivkoostöö korral reisi- ja majutuskulud liikmesriikides kolmandate riikide kodanike isikusamasuse tuvastamise ja nende reisidokumentide kontrollimise eest vastutavate ametiasutuste ja teenistuste töötajatele;

▼B

8) kolmandate riikide kodanike, kes ei ole kohustatud liikmesriigi territooriumilt lahkuma, taasintegreerimismeetmete korral rahalised stiimulid ja muud lühiajalised tagasipöördunu isikliku arenguga seotud meetmed, mis on vajalikud taasintegreerumise käivitamiseks, näiteks koolitus, abi väljaõppel ja töökoha leidmisel, stardiabi majandustegevuse alustamiseks ning tagasipöördumisjärgne abi ja nõustamine;

9) kolmandate riikide kodanike, kes ei vasta või enam ei vasta riiki sisenemise ja seal viibimise tingimustele, taasintegreerimismeetmete korral ja juhul, kui liikmesriigid seda vajalikuks peavad, rahalised stiimulid ja muud lühiajalised tagasipöördunu isikliku arenguga seotud meetmed, mis on vajalikud taasintegreerumise käivitamiseks, näiteks koolitus, abi väljaõppel ja töökoha leidmisel, stardiabi majandustegevuse alustamiseks ning tagasipöördumisjärgne abi ja nõustamine, samuti meetmed, mis võimaldavad liikmesriikidel tagada kohase vastuvõtukorralduse tagasipöördujate saabumisel kolmandatesse riikidesse.

Artikkel 6

Ühenduse meetmed

1. Komisjoni algatusel võib kuni 7 % fondi olemasolevatest vahenditest kasutada tagasipöördumispoliitikaga seotud riikidevaheliste meetmete või kogu ühenduse huvidele vastavate meetmete (edaspidi „ühenduse meetmed”) ning artiklis 7 osutatud sihtrühmade suhtes kohaldatavate meetmete rahastamiseks.

2. Selleks, et olla rahastamiseks abikõlblikud, peavad ühenduse meetmed eelkõige:

a) edendama ühendusesisest koostööd ühenduse õigusaktide ja heade tavade rakendamisel;

b) toetama selliste riikidevaheliste koostöövõrgustike ja katseprojektide loomist, mis põhinevad innovatsiooni edendamiseks, kogemuste ja heade tavade vahetamise lihtsustamiseks ja tagasipöördumispoliitika kvaliteedi parandamiseks kahes või enamas liikmesriigis asuvate organite riikidevahelistel partnerlussuhetel;

c) toetama riikidevahelisi teadlikkuse suurendamise kampaaniaid;

d) toetama uuringuid, teabe levitamist ja vahetamist seoses parimate tavade ja kõigi teiste tagasipöördumispoliitika aspektidega, kaasa arvatud nüüdisaegse tehnoloogia kasutamisega, eelkõige julgustama korraldama rohkem võrdlevaid uuringuid varasemate ja praeguste tagasipöördumisprogrammide mõju kohta;

e) toetama katseprojekte ja uuringuid, mille abil püütakse leida võimalusi uute koostöövormide loomiseks ühenduses, ning milles käsitletakse selle valdkonna ühenduse õigust;

f) toetama ühiste statistiliste vahendite, meetodite ja näitajate väljatöötamist ja kohaldamist liikmesriikide poolt, et mõõta tagasipöördumise valdkonnas asetleidvaid poliitilisi arenguid, pidades eelkõige silmas sellise statistika levitamist, mille puhul andmed on esitatud eraldi vabatahtliku ning sunniviisilise tagasipöördumise kohta;

g) toetama koostöös agentuuriga ühise käsiraamatu väljatöötamist ja korrapärast ajakohastamist, mis käsitleb tagasipöördumisvaldkonnaga, sealhulgas saatjate kasutamisega, seonduvaid parimaid tavasid;

▼B

h) osutama liikmesriikidele abistavaid teenuseid nõuetekohaselt põhjendatud eriolukordades, mis nõuavad kiiret tegutsemist.

3. Iga-aastane tööprogramm, milles sätestatakse ühenduse meetmete prioriteedid, võetakse vastu artikli 52 lõikes 2 osutatud korras.

Artikkel 7

Sihtrühmad

1. Käesoleva otsuse kohaldamisel kuuluvad sihtrühmade hulka:

a) kõik kolmandate riikide kodanikud, kes pole veel saanud lõplikku eitavat vastust nende taotlusele saada liikmesriigis rahvusvahelist kaitset ning kes võivad otsustada kasutada vabatahtliku tagasipöördumise võimalust, tingimusel et nad pole saanud uut kodakondsust ning pole selle liikmesriigi territooriumilt lahkunud;

b) kõik kolmandate riikide kodanikud, kellele laieneb liikmesriigis rahvusvaheline kaitse direktiivi 2004/83/EÜ tähenduses või kellele laieneb liikmesriigis ajutine kaitse direktiivi 2001/55/EÜ tähenduses ning kes otsustavad kasutada vabatahtliku tagasipöördumise võimalust, tingimusel et nad pole saanud uut kodakondsust ning pole selle liikmesriigi territooriumilt lahkunud;

c) kõik kolmandate riikide kodanikud, kes ei vasta või enam ei vasta riiki sisenemise ja/või seal viibimise tingimustele ning kes vastavalt kohustusele lahkuda selle liikmesriigi territooriumilt otsustavad kasutada vabatahtliku tagasipöördumise võimalust;

d) kõik muud kolmandate riikide kodanikud, kes ei vasta või enam ei vasta riiki sisenemise ja/või seal viibimise tingimustele.

2. Kolmanda riigi kodanik on isik, kes ei ole liidu kodanik asutamislepingu artikli 17 lõike 1 tähenduses.

II PEATÜKK

TOETAMISE PÕHIMÕTTED

Artikkel 8

Vastastikune täiendavus, kooskõlastatus ja vastavus

1. Fond annab toetust, mis täiendab riiklikke, piirkondikke ja kohalikke meetmeid, integreerides need ühenduse prioriteetidesse.

2. Komisjon ja liikmesriigid tagavad, et fondist ja liikmesriikide antav toetus oleks kooskõlas ühenduse tegevuse, poliitika ja prioriteetidega. Eelkõige tuleb kooskõla silmas pidada artiklis 19 osutatud mitmeaastase programmi puhul.

3. Fondist rahastatavad toimingud vastavad asutamislepingu sätetele ja nende kohaselt vastu võetud õigusaktidele.

▼B

Artikkel 9

Programmitöö

1. Fondi eesmärkide saavutamiseks tegutsetakse mitmeaastase programmiperioodi (2008–2013) raames, mille kohta tehakse vahekokkuvõte vastavalt artiklile 22. Mitmeaastase programmitöö süsteem hõlmab prioriteete ning juhtimis-, otsustamis-, auditeerimis- ja tõendamismenetlust.

2. Komisjoni heaks kiidetud mitmeaastaseid programme rakendatakse aastaprogrammide kaudu.

Artikkel 10

Meetmete subsidiaarsus ja proportsionaalsus

1. Artiklites 19 ja 21 osutatud mitmeaastaste programmide ja aastaprogrammide elluviimise eest vastutavad liikmesriigid sobival piirkondlikul tasandil vastavalt nende konkreetsele institutsioonilisele süsteemile. Vastutust teostatakse käesoleva otsuse kohaselt.

2. Auditeerimissätete raames sõltuvad komisjoni ja liikmesriikide poolt kasutatavad vahendid ühenduse toetuse suurusest. Sama põhimõtet kohaldatakse ka hindamist käsitlevate sätete ning mitmeaastaseid programme ja aastaprogramme käsitlevate aruannete suhtes.

Artikkel 11

Rakendamismeetodid

1. Ühenduse eelarvest fondile eraldatud osa täidetakse vastavalt finantsmääruse artikli 53 lõike 1 punktile b, välja arvatud käesoleva otsuse artiklis 6 osutatud ühenduse meetmete ja artiklis 16 osutatud tehnilise abi puhul.

2. Komisjon kasutab oma volitusi Euroopa Liidu üldeelarve täitmisel järgmiselt:

a) komisjon kontrollib vastavalt artiklis 32 kirjeldatud menetlusele haldus- ja kontrollisüsteemide olemasolu ja nõuetekohast toimimist liikmesriikides;

b) komisjon lükkab edasi või peatab maksete tegemise täielikult või osaliselt vastavalt artiklites 41 ja 42 kirjeldatud menetlustele, kui liikmesriigi haldus- ja kontrollisüsteemid ei toimi, ning kohaldab mis tahes muid vajalikke finantskorrektsioone vastavalt artiklites 45 ja 46 kirjeldatud menetlustele.

Artikkel 12

Partnerlus

1. Iga liikmesriik korraldab vastavalt kehtivatele siseriiklikele eeskirjadele ja tavadele partnerluse asutuste ja organitega, kes on kaasatud mitmeaastase programmi rakendamisse või kes võivad asjaomase liikmesriigi hinnangul anda olulise panuse mitmeaastase programmi arendamisse.

Sellised asutused ja organid võivad hõlmata pädevaid piirkondlikke, kohalikke, munitsipaal- ja muid avaliku sektori ametiasutusi ning rahvusvahelisi organisatsioone, eelkõige ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Bürood (UNHCR), ja kodanikuühendusi, nagu näiteks valitsusvälised organisatsioonid ja tööturu osapooled.

▼B

2. Sellise partnerluse raames järgitakse täielikult iga partnerite kategooria vastavaid institutsioonilisi, õiguslikke ja finantsvolitusi.

III PEATÜKK

FINANTSRAAMISTIK

Artikkel 13

Koguvahendid

1. Rahastamispakett käesoleva otsuse rakendamiseks ajavahemikuks 1. jaanuarist 2008 kuni 31. detsembrini 2013 on 676 miljonit eurot.

2. Fondi iga-aastased assigneeringud määravad eelarvepädevad institutsioonid finantsraamistiku piires.

3. Komisjon koostab iga-aastase soovitusliku jaotuse liikmesriikide vahel vastavalt artiklis 14 kehtestatud kriteeriumidele.

Artikkel 14

Iga-aastane vahendite jaotamine liikmesriikide abikõlblike meetmete jaoks

1. Iga liikmesriik saab fondi iga-aastastest eraldistest fikseeritud summa 300 000 EUR.

Euroopa Liiduga 1. mail 2004 ühinenud riikide jaoks suurendatakse see ajavahemikuks 2008–2013 summani 500 000 EUR aastas.

Euroopa Liiduga ajavahemikul 2007–2013 ühinevate riikide jaoks suurendatakse see ajavahemiku 2008–2013 järelejäänud osaks summani 500 000 EUR aastas alates nende ühinemisele järgnevast aastast.

2. Ülejäänud osa olemasolevatest iga-aastastest vahenditest jagatakse liikmesriikide vahel järgmiselt:

a) 50 % võrdeliselt kolme eelnenud aasta jooksul nende kolmandate riikide kodanike koguarvuga, kes ei vasta või enam ei vasta liikmesriigi territooriumile sisenemise ja seal viibimise tingimustele ning kelle suhtes siseriikliku ja/või ühenduse õiguse alusel kehtib tagasipöördumisotsus, st haldusotsus või kohtulahend või -akt, millega kuulutatakse territooriumil viibimine ebaseaduslikuks ja kehtestatakse tagasipöördumiskohustus;

b) 50 % võrdeliselt kolme eelnenud aasta jooksul nende kolmandate riikide kodanike koguarvuga, kes on liikmesriikide territooriumilt pärast halduslikku või kohtulikku lahkumiskorraldust kas vabatahtlikult või sunniviisiliselt lahkunud.

3. Lõikes 2 osutatud kolmandate riikide kodanike hulka ei arvata:

a) kolmandate riikide kodanikke, kellele liikmesriigi transiidialal viibides ei antud sisenemisluba;

▼B

b) kolmandate riikide kodanikke, kelle liikmesriik teise liikmesriiki tagasi saadab, eelkõige vastavalt nõukogu 18. veebruari 2003. aasta määrusele (EÜ) nr 343/2003, millega kehtestatakse kriteeriumid ja mehhanismid selle liikmesriigi määramiseks, kes vastutab mõnes liikmesriigis kolmanda riigi kodaniku esitatud varjupaigataotluse läbivaatamise eest ([1]).

4. Kontrollarvudeks on komisjoni (Eurostat) värskeimad statistilised andmed, mis põhinevad liikmesriikide esitatud andmetel vastavalt ühenduse õigusaktidele.

Juhul, kui liikmesriigid ei ole komisjonile (Eurostatile) asjaomaseid statistilisi andmeid esitanud, esitavad nad võimalikult kiiresti esialgsed andmed.

Enne kõnealuste andmete tunnistamist kontrollarvudeks, hindab komisjon (Eurostat) asjaomase statistilise teabe kvaliteeti, võrreldavust ja täielikkust vastavalt tavapärasele töökorrale. Komisjoni (Eurostati) taotlusel peavad liikmesriigid esitama talle kogu vajaliku teabe.

Artikkel 15

Rahastamisstruktuur

1. Finantseraldised fondist on toetuste vormis.

2. Fondi poolt toetatavaid meetmeid kaasrahastatakse avaliku sektori või eraallikatest, need on mittetulundusliku olemusega ning need pole abikõlblikud rahastamiseks muudest Euroopa Liidu üldeelarvega kaetud allikatest.

3. Eraldised fondist täiendavad liikmesriikide poolt käesoleva otsusega hõlmatud meetmete jaoks eraldatud avaliku sektori või samaväärseid kulutusi.

▼M1

4. Liidu toetus projektidele ei või artikli 3 alusel liikmesriikide rakendatavate meetmete korral ületada 50 % konkreetse meetme kogumaksumusest.

Artiklis 18 osutatud strateegilistes suunistes kindlaks määratud konkreetseid prioriteete käsitlevate projektide puhul võib seda osakaalu suurendada kuni 75 %-ni.

Ühtekuuluvusfondist vahendeid saavate liikmesriikide puhul suurendatakse liidu toetust kuni 75 %-ni.

Liidu toetust võib suurendada 20 protsendipunkti liikmesriigi puhul, kes vastab käesoleva otsuse artikli 21 lõike 3 kohase aastaprogrammi kavandi või komisjoni otsuse 2008/458/EÜ ([2]) artikli 23 kohase muudetud aastaprogrammi kavandi esitamise ajal ühele järgmistest tingimustest:

a) ta saab keskmise tähtajaga rahalist abi kooskõlas nõukogu määrusega (EÜ) nr 332/2002 ([3]);

([1]) ELT L 50, 25.2.2003, lk 1.
([2]) ELT L 167, 27.6.2008, lk 135.
([3]) EÜT L 53, 23.2.2002, lk 1.

▼M1

b) ta saab finantsabi kooskõlas nõukogu määrusega (EL) nr 407/2010 ([1]) või teiselt euroala liikmesriigilt enne 13. maid 2010 või

c) ta saab finantsabi Euroopa Finantsstabiilsuse Fondi asutamist käsitleva valitsustevahelise lepingu või Euroopa stabiilsusmehhanismi asutamislepingu alusel.

Asjaomane liikmesriik esitab komisjonile kirjaliku taotluse koos aastaprogrammi kavandi või muudetud aastaprogrammi kavandiga, kinnitades, et ta vastab ühele neljanda lõigu punktis a, b või c osutatud tingimustest.

Projekti kaasrahastamist suurendatud määraga võib jätkata kogu projektiga seotud aastaprogrammi rakendamise jooksul olenemata sellest, kas liikmesriik vastab endiselt ühele neljanda lõigu punktis a, b või c osutatud tingimustest.

▼B

5. IV peatükis sätestatud siseriikliku programmitöö rakendamise raames valivad liikmesriigid rahastamiseks välja projektid järgmiste miinimumkriteeriumite alusel:

a) olukord ja vajadused asjaomases liikmesriigis;

b) kulutuste kulutõhusus, pidades muu hulgas silmas projektiga seotud isikute arvu;

c) rahastamist taotleva organisatsiooni ja iga partnerorganisatsiooni kogemus, ekspertteadmised, usaldusväärsus ning rahaline panus;

d) mil määral projekt täiendab teisi Euroopa Liidu üldeelarvest või siseriiklike programmide osana rahastatavaid meetmeid.

6. Üldjuhul antakse ühenduse finantsabi fondist toetatavatele meetmetele kuni kolmeks aastaks, tingimusel et esitatakse korrapäraseid eduaruandeid.

Artikkel 16

Komisjoni algatusel antav tehniline abi

1. Komisjoni algatusel ja/või nimel võidakse fondi iga-aastastest vahenditest maksimaalselt 500 000 EUR ulatuses rahastada käesoleva otsuse rakendamiseks vajalikke ettevalmistus-, järelevalve-, haldus- ja tehnilise abi meetmeid ning samuti hindamis-, auditeerimis- ja kontrollimeetmeid.

2. Kõnealused meetmed hõlmavad järgmist:

a) uuringud, hindamised, ekspertide aruanded ja statistika, sealhulgas fondi üldise toimimise kohta;

b) liikmesriikide, lõplike abisaajate ja üldsuse teavitamise meetmed, sealhulgas teadlikkuse suurendamise kampaaniad ning fondist rahastatavate projektide ühine andmebaas;

c) juhtimiseks, järelevalveks, kontrollimiseks ja hindamiseks kasutatavate arvutisüsteemide paigaldamine, kasutamine ja omavahel ühendamine;

([1]) ELT L 118, 12.5.2010, lk 1.

▼B

d) ühise hindamis- ja järelevalveraamistiku kavandamine ning samuti näitajate süsteemide kavandamine, võttes vajadusel arvesse siseriiklikke näitajaid;

e) hindamismeetodite täiendamine ja teabevahetus kõnealuse valdkonna tavade osas;

f) liikmesriikide poolt vastavalt artiklile 25 määratud ametiasutustele suunatud teavitamis- ja koolitusmeetmed, mis täiendavad liikmesriikide jõupingutusi oma ametiasutustele juhiste andmisel kooskõlas artikli 31 lõikega 2.

Artikkel 17

Liikmesriikide algatusel antav tehniline abi

1. Liikmesriigi algatusel võidakse fondist iga aastaprogrammi raames rahastada ettevalmistus-, haldus-, järelevalve-, hindamis-, teavitamis- ja kontrollimeetmeid ning meetmeid fondi rakendamiseks vajaliku haldussuutlikkuse tugevdamiseks.

2. Iga aastaprogrammi raames tehniliseks abiks eraldatav summa ei või ületada:

a) ajavahemikul 2008–2010 7 % kõnealusele liikmesriigile aastas eraldatavast kaasrahastamise kogusummast, millele lisandub 30 000 EUR; ning

b) ajavahemikul 2011–2013 4 % kõnealusele liikmesriigile aastas eraldatavast kaasrahastamise kogusummast, millele lisandub 30 000 EUR.

IV PEATÜKK

PROGRAMMITÖÖ

Artikkel 18

Strateegiliste suuniste vastuvõtmine

1. Komisjon võtab vastu strateegilised suunised, milles esitatakse fondi tegevuse raamistik, arvestades tagasipöördumise valdkonnas tehtud edusamme ühenduse õigusaktide väljatöötamisel ja rakendamisel, ühenduse poolt ebaseadusliku sisserände suhtes võetud meetmeid ning fondi rahaliste vahendite soovituslikku jaotust mitmeaastase programmiga hõlmatud ajavahemikul.

2. Artikli 3 lõike 1 punktides a ja b osutatud fondi eesmärke silmas pidades toetavad need suunised eelkõige ühenduse prioriteete, mis tõhustavad:

a) nende kolmandate riikide kodanike tagasipöördumist, kellel pole passi ega muid isikuttõendavaid dokumente;

b) nende kolmandate riikide kodanike tagasipöördumist, keda ei hõlma ühenduse tagasivõtulepingud või riikidevahelised kahepoolsed tagasivõtulepingud, eesmärgiga tugevdada rahvusvahelisest õigusest tulenevat riigi kohustust oma kodanikud tagasi võtta;

c) nende kolmandate riikide kodanike ja kodakondsuseta isikute, kes on saabunud konkreetsest riigist või kes on selles riigis mittekodanikena elanud, tagasipöördumist sellesse riiki;

▼B

d) nende isikute tagasipöördumist, kes pole kohustatud liikmesriigi territooriumilt lahkuma, nagu näiteks varjupaigataotlejad, kes pole veel saanud eitavat vastust, ning isikud, kellele laieneb rahvusvaheline kaitse direktiivi 2004/83/EÜ tähenduses või kellele laieneb ajutine kaitse direktiivi 2001/55/EÜ tähenduses;

e) eriti haavatavate isikute rühmade tagasipöördumist.

Artikli 3 lõike 1 punktis c osutatud fondi eesmärki silmas pidades toetavad need suunised eelkõige ühenduse prioriteete teabe jagamisel Euroopa Liidus ühiste standardite kohta ja nende standardite integreerimisel igapäevasesse tagasipöördumismenetluste haldamise protsessi liikmesriikide haldusasutustes.

3. Komisjon võtab 31. juuliks 2007 vastu strateegilised suunised mitmeaastase programmiperioodi kohta.

4. Strateegilised suunised võetakse vastu vastavalt artikli 52 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele. Kõnealused strateegilised suunised lisatakse pärast nende vastuvõtmist käesolevale otsusele selle lisana.

Artikkel 19

Siseriiklike mitmeaastaste programmide ettevalmistamine ja heakskiitmine

1. Artiklis 18 osutatud strateegiliste suuniste alusel esitab iga liikmesriik mitmeaastase programmi kavandi, mis koosneb järgmistest elementidest:

a) liikmesriigis valitseva olukorra kirjeldus, mis hõlmab tagasipöördumismenetluste integreeritud haldamise põhimõtet, kolmandate riikide konsulaaresinduste ja sisserändeasutustega tehtavat koostööd, vabatahtliku ja sunniviisilise tagasipöördumisega seotud meetmeid ja tegevussuundasid (kusjuures andmed on võimalusel esitatud eraldi vabatahtliku ning sunniviisilise tagasipöördumise kohta), taasintegreerimismeetmete ja tagasipöördumise püsivusega seotud lähenemisviise, pädevate haldus- ja õigusasutuste suutlikkuse suurendamist ja koostööd teiste liikmesriikidega eespool nimetatud valdkondades;

b) kõnealuse liikmesriigi vajaduste analüüs, mis hõlmab koostööd kolmandate riikide konsulaaresinduste ja sisserändeasutustega, vabatahtliku ja sunniviisilise tagasipöördumisega seotud meetmeid ja tegevussuundasid, taasintegreerimismeetmete ja tagasipöördumise püsivusega seotud lähenemisviise, pädevate haldus- ja õigusasutuste suutlikkuse suurendamist ja koostööd teiste liikmesriikidega eespool nimetatud valdkondades, ning tegevuseesmärgid nimetatud vajaduste rahuldamiseks mitmeaastase programmiga hõlmatud ajavahemiku jooksul;

c) eesmärkide saavutamiseks kohase strateegia esitamine ja nende saavutamisega seotud prioriteedid ning prioriteetide elluviimiseks kavandatud meetmete kirjeldus;

d) andmed selle kohta, kas nimetatud strateegia on kooskõlas teiste piirkondlike, riiklike ja ühenduse vahenditega;

▼B

e) teave prioriteetide ja nende konkreetsete eesmärkide kohta. Kõnealuseid eesmärke peab olema võimalik mõõta piiratud arvu näitajate abil, võttes arvesse proportsionaalsuse põhimõtet. Näitajad peavad võimaldama mõõta edasiminekut võrreldes esialgse olukorraga ning eesmärkide mõjusust prioriteetide elluviimisel;

f) artiklis 12 sätestatud partnerluse põhimõtte rakendamiseks valitud lähenemisviisi kirjeldus;

g) rahastamiskava projekt, milles on iga prioriteedi ja aastaprogrammi kohta välja toodud kavandatav fondi osamaks ning avalikust või erasektorist pärineva kaasrahastamise kogusumma;

h) mitmeaastase programmi avalikustamise tagamiseks kehtestatud sätted.

2. Liikmesriigid esitavad komisjonile oma mitmeaastase programmi kavandi hiljemalt neli kuud pärast seda, kui komisjon on koostanud strateegilised suunised.

3. Mitmeaastase programmi kavandi heakskiitmise eesmärgil analüüsib komisjon järgmist:

a) mitmeaastase programmi kavandi kooskõla fondi eesmärkide ja artiklis 18 osutatud strateegiliste suunistega;

b) mitmeaastase programmi kavandis esitatud meetmete asjakohasust seoses kavandatava strateegiaga;

c) liikmesriigi poolt fondi meetmete rakendamiseks kehtestatud halduse kontrollimenetluste vastavust käesoleva otsuse sätetele;

d) mitmeaastase programmi kavandi vastavust ühenduse õigusele ja eelkõige isikute vaba liikumise tagamist toetavale ühenduse õigusele koostoimes välispiirikontrolli, varjupaika ja sisserännet käsitlevate kõrvalmeetmetega.

4. Kui mitmeaastase programmi kavand ei ole komisjoni hinnangul strateegiliste suunistega kooskõlas ja/või ei vasta käesoleva otsuse sätetele, millega kehtestatakse haldus- ja kontrollisüsteemid, või ei ole vastavuses ühenduse õigusega, palub komisjon asjaomasel liikmesriigil esitada kogu vajalik lisateave ning vajadusel vaadata mitmeaastase programmi kavand vastavalt läbi.

5. Komisjon kiidab mitmeaastase programmi heaks kolme kuu jooksul pärast selle ametlikku esitamist vastavalt artikli 52 lõikes 2 osutatud menetlusele.

Artikkel 20

Mitmeaastaste programmide muutmine

1. Asjaomase liikmesriigi või komisjoni algatusel vaadatakse mitmeaastane programm läbi ning vajaduse korral muudetakse seda ülejäänud programmiperioodiks, et võtta rohkem või muul viisil arvesse ühenduse prioriteete. Mitmeaastaseid programme võib läbi vaadata hindamiste tulemusel ja/või pärast rakendamisel tekkinud raskusi.

▼B

2. Komisjon võtab otsuse mitmeaastase programmi muutmise heakskiitmise kohta vastu võimalikult kiiresti pärast asjaomase liikmesriigi vastava ametliku taotluse esitamist. Mitmeaastast programmi muudetakse vastavalt artikli 52 lõikes 2 osutatud menetlusele.

Artikkel 21

Aastaprogrammid

1. Komisjoni heaks kiidetud mitmeaastaseid programme rakendatakse aastaprogrammide kaudu.

2. Komisjon teavitab liikmesriike iga aasta 1. juuliks hinnangulistest summadest, mis neile järgmiseks aastaks iga-aastase eelarvemenetluse käigus tehtavatest kogueraldistest eraldatakse ja mis arvutatakse artikli 14 alusel.

3. Liikmesriigid esitavad komisjonile iga aasta 1. novembriks järgmise aasta programmi kavandi, mis on koostatud vastavalt mitmeaastasele programmile ning mis koosneb järgmistest elementidest:

a) aastaprogrammi alusel rahastatavate projektide valiku üldeeskirjad;

b) aastaprogrammi alusel toetatavate meetmete kirjeldus;

c) fondist antava toetuse kavandatav jaotus programmi erinevate meetmete vahel ja summa, mida taotletakse artiklis 17 sätestatud tehnilise abi jaoks, et aastaprogrammi rakendada.

4. Erandina lõikest 3 esitavad liikmesriigid 2008. aasta aastaprogrammide kavandid komisjonile 1. märtsiks 2008.

5. Komisjon võtab liikmesriigi aastaprogrammi kavandi läbivaatamisel arvesse fondile eelarvemenetluse käigus eraldatud assigneeringute lõplikku summat.

Komisjon teatab asjaomasele liikmesriigile ühe kuu jooksul alates aastaprogrammi kavandi ametlikust esitamisest, kas selle saab heaks kiita. Kui aastaprogrammi kavand ei ole mitmeaastase programmiga kooskõlas, palub komisjon kõnealusel liikmesriigil esitada kogu vajaliku teabe ning vajadusel aastaprogrammi kavandit vastavalt muuta.

Komisjon võtab aastaprogrammi heakskiitva rahastamisotsuse vastu hiljemalt kõnealuse aasta 1. märtsiks. Otsuses märgitakse asjaomasele liikmesriigile eraldatud summa ja millise ajavahemiku kulutused on abikõlblikud.

6. Selleks et võtta arvesse nõuetekohaselt põhjendatud eriolukordi, mida ei nähtud ette aastaprogrammi heakskiitmise ajal ning mis nõuavad kiiret tegutsemist, võib liikmesriik muuta fondi eraldiste jaotust aastaprogrammi erinevate meetmete vahel kuni 10 % ulatuses või eraldada kuni 10 % vahenditest muudele käesoleva otsuse kohastele meetmetele. Asjaomane liikmesriik teavitab komisjoni aastaprogrammi muutmisest.

▼B

Artikkel 22

Mitmeaastase programmi vahekokkuvõte

1. Komisjon vaatab strateegilised suunised läbi ning võtab vajaduse korral 31. märtsiks 2010 vastu muudetud strateegilised suunised ajavahemikuks 2011–2013.

2. Selliste muudetud strateegiliste suuniste vastuvõtmise korral vaatab iga liikmesriik oma mitmeaastase programmi läbi ning vajaduse korral muudab seda.

3. Artiklis 19 sätestatud siseriiklike mitmeaastaste programmide ettevalmistamist ja heakskiitmist käsitlevaid eeskirju kohaldatakse *mutatis mutandis* muudetud mitmeaastaste programmide ettevalmistamise ja heakskiitmise suhtes.

4. Muudetud strateegilised suunised võetakse vastu vastavalt artikli 52 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

V PEATÜKK

HALDUS- JA KONTROLLISÜSTEEMID

Artikkel 23

Rakendamine

Komisjon vastutab käesoleva otsuse rakendamise eest ja võtab vastu vajalikud rakenduseeskirjad.

Artikkel 24

Haldus- ja kontrollisüsteemide üldalused

Liikmesriikide kehtestatud mitmeaastaste programmide haldus- ja kontrollisüsteemides nähakse ette:

a) asjaomaste haldus- ja kontrolliorganite ülesannete määratlus ja organisisene jaotus;

b) selliste organite vaheliste ja siseste ülesannete lahususe põhimõttest kinnipidamine;

c) piisavad vahendid igale organile talle kogu fondist kaasrahastatavate meetmete rakendamise perioodiks antud ülesannete täitmiseks;

d) aastaprogrammide deklareeritud kulutuste õigsuse ja korrakohasuse tagamise kord;

e) usaldusväärsed raamatupidamis-, järelevalve- ja finantsaruandlussüsteemid elektroonilisel kujul;

f) aruandlus- ja järelevalvesüsteem juhul, kui vastutav organ usaldab ülesannete täitmise mõnele teisele organile;

g) ülesannete täitmiseks vajalike menetlusjuhiste olemasolu;

h) süsteemi toimimise auditeerimise kord;

i) süsteemid ja kord piisava kontrolljälje tagamiseks;

▼B

j) eeskirjade eiramise ja alusetult makstud summade tagasinõudmise aruandlus- ja järelevalvemenetlused.

Artikkel 25

Ametiasutuste määramine

1. Oma mitmeaastase programmi ja aastaprogrammide rakendamiseks määrab liikmesriik järgmised ametiasutused:

a) vastutav asutus: liikmesriigi funktsionaalne organ, liikmesriigi määratud siseriiklik avaliku sektori asutus või organ, või liikmesriigi avalikke teenuseid osutav eraõiguslik asutus, mis vastutab fondist toetust saava mitmeaastase programmi ja aastaprogrammide haldamise eest ning kannab hoolt komisjoniga suhtlemise eest;

b) sertifitseerimisasutus: liikmesriigi poolt kuludeklaratsioone enne nende komisjonile saatmist tõendama määratud siseriiklik avaliku sektori asutus või organ, või sellise asutuse või organina toimiv ametiisik;

c) auditeerimisasutus: liikmesriigi määratud siseriiklik avaliku sektori asutus või organ, kes on oma ülesannetes vastutavast asutusest ja sertifitseerimisasutusest sõltumatu ja kes vastutab haldus- ja kontrollisüsteemi tõhusa toimimise kontrollimise eest;

d) vajaduse korral volitatud asutus.

2. Liikmesriik kehtestab eeskirjad, mis reguleerivad tema suhteid lõikes 1 osutatud ametiasutustega ning nende suhteid komisjoniga.

3. Artikli 24 punkti b kohaselt võivad mõned või kõik käesoleva artikli lõikes 1 osutatud ametiasutused olla ühe ja sama organi osad.

4. Komisjon võtab artiklite 26–30 rakenduseeskirjad vastu vastavalt artikli 52 lõikes 2 osutatud menetlusele.

Artikkel 26

Vastutav asutus

1. Vastutav astutus vastab järgmistele miinimumtingimustele. Vastutav asutus:

a) on juriidiline isik, välja arvatud juhul, kui ta on liikmesriigi funktsionaalne organ;

b) omab vajalikku infrastruktuuri hõlpsaks suhtlemiseks suure hulga kasutajatega ja teiste liikmesriikide vastutavate organite ja komisjoniga;

c) tegutseb sellises halduslikus raamistikus, mis võimaldab tal oma ülesandeid täita korrektselt ja huvide konflikti vältides;

d) on võimeline kohaldama ühenduse vahendite fondijuhtimiseeskirju;

e) omab rahalist ja haldussuutlikkust, mis on võrdeline tema hallatavate ühenduse vahendite suurusega;

f) omab enda käsutuses töötajaid, kellel on asjakohane erialane kvalifikatsioon haldusalaseks tööks rahvusvahelises keskkonnas.

▼B

2. Liikmesriik tagab vastutavale asutusele piisavad vahendid, et see saaks jätkata oma ülesannete nõuetekohast täitmist kogu ajavahemiku 2008–2013 vältel.

3. Komisjon võib abistada liikmesriike personali koolitamisel, eelkõige seoses V–IX peatüki nõuetekohase kohaldamisega.

Artikkel 27

Vastutava asutuse ülesanded

1. Vastutava asutuse ülesanne on hallata ja rakendada mitmeaastast programmi kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttega.

Eelkõige teeb vastutav asutus järgmist:

a) konsulteerib partneritega vastavalt artiklile 12;

b) esitab komisjonile artiklites 19 ja 21 osutatud mitmeaastaste programmide ja aastaprogrammide kavandid;

c) korraldab vajadusel pakkumiskutsete ja ettepanekute esitamise kutsete esitamise ning levitab sellekohast teavet;

d) korraldab fondist kaasrahastatavate projektide väljavalimise kooskõlas artikli 15 lõikes 5 sätestatud kriteeriumidega;

e) võtab vastu komisjoni tehtud maksed ja teeb makseid lõplikele abisaajatele;

f) tagab järjepidevuse ja vastastikuse täiendavuse fondist ning teistest asjaomastest siseriiklikest ja ühenduse rahastamisvahenditest toimuva kaasrahastamise vahel;

g) jälgib kaasrahastatud toodete üleandmist ja teenuste osutamist ning meetmete puhul seda, et deklareeritud kulud on tegelikult tehtud ning vastavad ühenduse ja siseriiklikele eeskirjadele;

h) tagab raamatupidamisdokumentatsiooni registreerimis- ja säilitamissüsteemi olemasolu elektroonilisel kujul asjaomase aastaprogrammi iga meetme jaoks ning vajalike rakendamist käsitlevate andmete kogumise finantsjuhtimiseks, järelevalveks, kontrolliks ja hindamiseks;

i) tagab, et lõplikud abisaajad ja fondist kaasrahastatavate meetmete rakendamisel osalevad muud organid kasutaksid eraldi raamatupidamissüsteemi või vastavaid raamatupidamiskoode kõigi meetmetega seotud tehingute kohta, ilma et see piiraks siseriiklike raamatupidamiseeskirjade kohaldamist;

j) tagab, et artiklis 49 osutatud fondi hindamine viiakse läbi artikli 50 lõikes 2 sätestatud tähtaegade jooksul kooskõlas komisjoni ja liikmesriigi vahel kokkulepitud kvaliteedistandarditega;

k) kehtestab korra, mis tagab kõikide piisava kontrolljälje tagamiseks nõutavate kulusid ja auditeid käsitlevate dokumentide säilitamise kooskõlas artiklis 43 osutatud nõuetega;

▼B

l) tagab, et auditeerimisasutus saaks artikli 30 lõikes 1 sätestatud auditite läbiviimiseks kogu vajaliku teabe kasutatud haldusmenetluste ja fondist kaasrahastatud projektide kohta;

m) tagab, et sertifitseerimisasutus saab kogu tõendamiseks vajaliku teabe kuludega seotud menetluste ja kontrollide kohta;

n) koostab aastaprogrammide rakendamise kohta eduaruandeid ja lõpparuandeid, sertifitseerimisasutuse poolt tõendatud kuludeklaratsioone ja maksetaotlusi või vajaduse korral tagasimaksedeklaratsioone ning esitab need komisjonile;

o) levitab teavet ja viib läbi nõustamist ning tutvustab toetust saanud meetmete tulemusi;

p) teeb koostööd komisjoniga ja vastutavate asutustega teistes liikmesriikides;

q) kontrollib artikli 33 lõikes 6 osutatud suuniste järgimist lõplike abisaajate poolt.

2. Liikmesriikides rakendatavate projektide haldamisega seonduvat vastutava asutuse tegevust võib rahastada artiklis 16 osutatud tehnilise abi vahenditest.

Artikkel 28

Vastutava asutuse ülesannete delegeerimine

1. Kui kõik või osa vastutava asutuse ülesannetest delegeeritakse volitatud asutusele, määrab vastutav asutus kindlaks delegeeritud ülesannete ulatuse ning kehtestab delegeeritud ülesannete täitmiseks üksikasjalikud menetlused, mis on kooskõlas artiklis 26 sätestatud tingimustega.

2. Kõnealused menetlused sisaldavad nõuet anda vastutavale asutusele korrapäraselt teavet delegeeritud ülesannete tulemusliku täitmise ja selleks kasutatud vahendite kohta.

Artikkel 29

Sertifitseerimisasutus

1. Sertifitseerimisasutus:

a) tõendab, et:

i) kuludeklaratsioon on õige ning koostatud kontrollitavatest tõendavatest dokumentidest ja usaldusväärsetest raamatupidamissüsteemidest lähtudes;

ii) deklareeritud kulud vastavad kohaldatavatele ühenduse ja siseriiklikele eeskirjadele ning on tehtud seoses rahastamiseks valitud meetmetega, kooskõlas asjaomase programmi suhtes kohaldatavate nõuetega ning ühenduse ja siseriiklike eeskirjadega;

b) tagab tõendamise eesmärgil piisava teabe saamise vastutavalt asutuselt kuludeklaratsioonides märgitud kulusid käsitleva korra ja nende kulude kontrollimise kohta;

▼B

c) võtab tõendamise eesmärgil arvesse kõiki auditeerimisasutuse poolt või vastutusel läbi viidud auditite tulemusi;

d) säilitab komisjonile deklareeritud kulude raamatupidamisdokumendid elektroonilisel kujul;

e) kontrollib ühenduse rahalise toetuse tagasinõudmist, vajadusel koos viivisega, kui see on avastatud rikkumisi silmas pidades alusetult makstud;

f) peab arvestust Euroopa Liidu üldeelarvega seoses tagasinõudmisele kuuluvate ja tagasinõutud summade kohta, arvates need võimaluse korral järgmisest kuludeklaratsioonist maha.

2. Sertifitseerimisasutuse tegevust seoses liikmesriikides rakendatavate projektidega võib rahastada artiklis 17 osutatud tehnilise abi vahenditest, eeldusel et arvestatakse kõnealuse asutuse artiklis 25 kirjeldatud pädevust.

Artikkel 30

Auditeerimisasutus

1. Auditeerimisasutus:

a) tagab auditite läbiviimise, et kontrollida haldus- ja kontrollisüsteemi toimimise tõhusust;

b) tagab, et meetmete auditid viiakse läbi deklareeritud kulude tõendamiseks vajaliku valimi alusel; valim esindab vähemalt 10 % iga aastaprogrammi kogu abikõlblikust kulust;

c) esitab komisjonile kuue kuu jooksul alates mitmeaastase programmi heakskiidu saamisest auditeerimisstrateegia, mis hõlmab punktides a ja b nimetatud auditeid läbiviivaid organeid, kindlustades peamiste fondi kaasrahastamisest abisaajate auditeerimise ja auditite ühtlase jaotuse kogu programmiperioodi vältel.

2. Kui käesoleva otsusega määratud auditeerimisasutus on määratud auditeerimisasutus ka vastavalt otsustele nr 573/2007/EÜ, nr 574/2007/EÜ ja 2007/...EÜ või kui ühist korda kohaldatakse kahe või enama kõnealuse fondi suhtes, võib lõike 1 punkti c kohaselt esitada ühe ühise auditeerimisstrateegia.

3. Auditeerimisasutus koostab iga aastaprogrammi kohta aruande, mis koosneb järgmisest:

a) aasta auditeerimisaruanne, milles esitatakse aastaprogrammi suhtes vastavalt auditistrateegiale läbiviidud auditite tulemused ning antakse aru programmi haldus- ja kontrollisüsteemis avastatud puudustest;

b) auditeerimisasutuse vastutusel läbi viidud kontrollidel ja audititel põhinev arvamus selle kohta, kas haldus- ja kontrollisüsteemi toimimine annab piisava tagatise, et komisjonile esitatud kuludeklaratsioonid on õiged ja nende aluseks olnud tehingud on seaduslikud ja korrakohased;

▼B

c) deklaratsioon, milles antakse hinnang lõppmakse maksetaotluse või tagasimaksedeklaratsiooni kehtivusele ja asjaomaste kulutuste seaduslikkusele ja korrakohasusele.

4. Auditeerimisasutus tagab, et auditeerimisel võetakse arvesse rahvusvaheliselt tunnustatud auditeerimisstandardeid.

5. Liikmesriikides rakendatavate projektidega seotud auditit võib rahastada artiklis 17 osutatud tehnilise abi vahenditest, eeldusel et arvestatakse auditeerimisasutuse artiklis 24 kirjeldatud pädevust.

VI PEATÜKK

KOHUSTUSED JA KONTROLL

Artikkel 31

Liikmesriikide kohustused

1. Liikmesriigid vastutavad mitmeaastaste programmide ja aastaprogrammide usaldusväärse finantsjuhtimise ja nende aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrakohasuse tagamise eest.

2. Liikmesriigid tagavad, et vastutavaid asutusi ja mis tahes volitatud asutusi, sertifitseerimisasutusi, auditeerimisasutusi ja muid asjakohaseid organeid juhendatakse piisavalt artiklites 24–30 nimetatud haldus- ja kontrollisüsteemide loomisel, et tagada ühenduse rahastamisabi tõhus ja korrektne kasutamine.

3. Liikmesriigid väldivad eeskirjade eiramisi ning avastavad ja kõrvaldavad need. Nad teatavad eeskirjade eiramisest komisjonile ning teavitavad komisjoni haldus- ja kohtumenetluste kulgemisest.

Kui lõplikule abisaajale põhjendamatult tehtud makseid ei ole võimalik tagasi saada, vastutab asjaomane liikmesriik kaotatud summade Euroopa Liidu üldeelarvesse tagasimaksmise eest, kui tehakse kindlaks, et kahju on tekkinud temapoolse eeskirjade eiramise või hooletuse tagajärjel.

4. Meetmete finantskontrolli eest vastutavad esmajoones liikmesriigid, kes tagavad ka haldus- ja kontrollisüsteemide kohaldamise ja auditite läbiviimise selliselt, et oleks tagatud ühenduse vahendite korrektne ja tulemuslik kasutamine. Liikmesriigid esitavad komisjonile nimetatud süsteemide kirjelduse.

5. Lõigete 1–4 kohaldamise üksikasjalikud eeskirjad võetakse vastu vastavalt artikli 52 lõikes 2 osutatud menetlusele.

Artikkel 32

Haldus- ja kontrollisüsteemid

1. Enne mitmeaastase programmi heakskiitmist komisjoni poolt vastavalt artikli 52 lõikes 2 osutatud menetlusele tagab liikmesriik, et on loodud haldus- ja kontrollisüsteemid vastavalt artiklitele 24–30. Nad vastutavad selle eest, et süsteemid toimivad tõhusalt kogu programmiperioodi vältel.

▼B

2. Liikmesriigid esitavad komisjonile koos oma mitmeaastase programmi kavandiga vastutavate asutuste, volitatud asutuste ja sertifitseerimisasutuste struktuuri ning töökorra kirjelduse ning neis asutustes ja organites toimivate siseauditisüsteemide, auditeerimisasutuse ja mis tahes teise tema poolt volitatud auditeid teostava organi kirjelduse.

3. Komisjon vaatab käesoleva sätte kohaldamise läbi artikli 50 lõike 3 kohase ajavahemikku 2008–2010 käsitleva aruande koostamise kontekstis.

Artikkel 33

Komisjoni kohustused

1. Komisjon veendub vastavalt artiklis 31 sätestatud menetlusele, et liikmesriigid on loonud artiklite 24–30 kohased haldus- ja kontrollisüsteemid, ning aasta auditeerimisaruannete ja oma auditite põhjal, et need toimivad tõhusalt kogu programmiperioodi vältel.

2. Ilma et see piiraks liikmesriikide korraldatud auditeid, võivad komisjoni ametnikud või komisjoni volitatud esindajad korraldada vähemalt kolme tööpäevase etteteatamisajaga kohapealseid kontrolle, sealhulgas auditeid aastaprogrammides sisalduvate meetmete kohta, et kontrollida haldus- ja kontrollisüsteemide tõhusat toimimist. Sellistes auditites võivad osaleda ka asjaomase liikmesriigi ametnikud või volitatud esindajad.

3. Komisjon võib liikmesriigilt nõuda kohapealset kontrolli, et kontrollida süsteemide nõuetekohast toimimist või tehingu või tehingute nõuetekohasust. Sellistes kontrollides võivad osaleda ka komisjoni ametnikud või komisjoni volitatud esindajad.

4. Komisjon tagab koostöös liikmesriikidega piisava teabe, avalikustamise ja järelevalve seoses fondist toetust saavate meetmetega.

5. Komisjon tagab koostöös liikmesriikidega meetmete üldise järjepidevuse ja vastastikuse täiendavuse muude asjaomaste ühenduse tegevuspõhimõtete, vahendite ja algatustega.

6. Komisjon kehtestab suunised käesoleva otsuse alusel antava toetuse nähtavuse tagamiseks.

Artikkel 34

Koostöö liikmesriikide auditeerimisasutustega

1. Komisjon teeb auditeerimiskavade ja -meetodite kooskõlastamiseks koostööd auditeerimisasutustega ning vahetab viivitamata haldus- ja kontrollisüsteemide auditite tulemusi, et kasutada võimalikult hästi ära kontrollimisressursse ja vältida tarbetut töö dubleerimist.

▼B

Komisjon esitab oma märkused artikli 30 kohaselt esitatud auditeerimisstrateegia kohta hiljemalt kolme kuu jooksul alates selle saamisest.

2. Oma auditeerimisstrateegia kindlaksmääramisel valib komisjon välja need aastaprogrammid, mida ta peab rahuldavaks haldus- ja kontrollisüsteemide alaste olemasolevate teadmiste alusel.

Nimetatud programmidega seoses võib komisjon otsustada tugineda peamiselt liikmesriikide esitatud auditi tõendusmaterjalile ning teostada oma kohapealseid kontrolle üksnes siis, kui esineb tõendeid puuduste kohta süsteemides.

VII PEATÜKK

FINANTSJUHTIMINE

Artikkel 35

Abikõlblikkus – kuludeklaratsioonid

1. Kõik kuludeklaratsioonid sisaldavad kulutusi, mida lõplikud abisaajad on meetmeid võttes kandnud, ja vastavat avaliku sektori või eravahenditest saadud toetust.

2. Kulud vastavad lõplike abisaajate tehtud maksetele. Seda tõendatakse maksekviitungitega või samaväärse tõendusjõuga raamatupidamisdokumentidega.

3. Kulud loetakse fondist toetuse saamiseks abikõlblikuks ainult siis, kui makseid pole tehtud varem kui selle aasta 1. jaanuaril, millele on osutatud artikli 21 lõike 5 kolmandas lõigus osutatud rahastamisotsuses, millega kiidetakse heaks aastaprogramm. Kaasrahastatud toimingud ei või olla lõpule viidud enne abikõlblikkuse alguskuupäeva.

4. Eeskirjad, mis käsitlevad artikli 3 kohaste liikmesriikides rakendatud fondist kaasrahastatud meetmete raames kantud kulude abikõlblikkust, võetakse vastu vastavalt artikli 52 lõikes 2 osutatud menetlusele.

Artikkel 36

Lõplikele abisaajatele tehtavate maksete täielikkus

Liikmesriigid veenduvad, et maksete tegemise eest vastutav asutus tagab, et lõplikud abisaajad saavad avaliku sektori vahenditest antava toetuse kogusumma kätte võimalikult kiiresti. Sellest summast ei arvata midagi maha ega peeta kinni, samuti ei kehtestata täiendavaid erimakse ega muid samaväärse toimega makse, mis võiksid neid summasid lõplike abisaajate jaoks vähendada, eeldusel et lõplikud abisaajad vastavad kõikidele meetmete ja kulude abikõlblikkusega seotud tingimustele.

Artikkel 37

Euro kasutamine

1. Artiklites 19 ja 21 osutatud liikmesriikide esitatud mitmeaastaste programmide ja aastaprogrammide kavandites esitatud summade, tõendatud kuludeklaratsioonide, artikli 27 lõike 1 punktis n osutatud maksetaotluste, artikli 39 lõikes 4 osutatud aastaprogrammi rakendamist

▼B

käsitlevas eduaruandes esitatud kulutuste ning artiklis 51 osutatud aastaprogrammi rakendamise lõpparuandes esitatud kulutuste vääringuks on euro.

2. Artikli 21 lõike 5 kolmandas lõigus osutatud liikmesriikide aastaprogrammide heakskiitmist käsitlevate komisjoni rahastamisotsuste, komisjoni kulukohustuste ja komisjoni väljamaksete vääringuks on euro ning need täidetakse ja tehakse eurodes.

3. Liikmesriigid, kes ei ole maksetaotluse esitamise päevaks eurot kasutusele võtnud, konverteerivad riigi vääringus tehtud kulud eurodesse. See summa konverteeritakse eurodesse, kasutades komisjoni selle kuu raamatupidamise vahetuskurssi, millal kulu kanti asjaomase programmi vastutava asutuse raamatupidamisarvestusse. Komisjon avaldab konverteerimiskursi igakuiselt elektrooniliselt.

4. Kui liikmesriik võtab kasutusele euro, kohaldatakse lõikes 3 sätestatud konverteerimiskorda jätkuvalt kõikide kulude suhtes, mille sertifitseerimisasutus on raamatupidamisarvestusse kandud enne riigi vääringu ja euro vahelise kindlaksmääratud konverteerimiskursi jõustumist.

Artikkel 38

Kulukohustused

Ühenduse eelarvelised kulukohustused määratakse kindlaks igal aastal artikli 21 lõike 5 kolmandas lõigus osutatud aastaprogrammi heakskiitmist käsitleva komisjoni rahastamisotsuse alusel.

Artikkel 39

Maksed – eelfinantseerimine

1. Komisjon teeb fondist makseid kooskõlas eelarveliste kulukohustustega.

2. Maksed tehakse eel- ja lõppmaksetena. Need tehakse liikmesriigi määratud vastutavale asutusele.

3. Esimene eelmakse, mis moodustab 50 % aastaprogrammi heakskiitmist käsitlevas rahastamisotsuses eraldatud summast, tehakse liikmesriigile 60 päeva jooksul pärast kõnealuse otsuse vastuvõtmist.

4. Teine eelmakse tehakse hiljemalt kolm kuud pärast seda, kui komisjon on kahe kuu jooksul alates maksetaotluse ametlikust esitamisest liikmesriigi poolt heaks kiitnud eduaruande aastaprogrammi rakendamise kohta ja tõendatud kuludeklaratsiooni, mis on koostatud vastavalt artikli 29 lõike 1 punktile a ja artiklile 35 ja mis katab vähemalt 60 % esimese eelmakse summast.

▼B

Komisjoni teise eelmakse summa ei ületa 50 % aastaprogrammi heakskiitmist käsitleva rahastamisotsusega eraldatud kogusummast ja igal juhul, kui liikmesriik on riiklikult eraldanud aastaprogrammi heakskiitmist käsitlevas rahastamisotsuses näidatud summast väiksema summa, summat, mis saadakse esimese eelmakse lahutamisel aastaprogrammi raames kindlaksmääratud projektideks liikmesriigi poolt tegelikult eraldatud ühenduse vahenditest.

5. Eelmaksete tagajärjel kogunenud intressid kirjendatakse asjaomasele aastaprogrammile, loetakse liikmesriigi vahendiks kui siseriiklik avaliku sektori panus ja deklareeritakse komisjonile asjaomase aastaprogrammi rakendamise lõpparuandega seotud kuludeklaratsiooni esitamisel.

6. Eelmakstud summad kantakse pärast aastaprogrammi lõpetamist bilansist maha.

Artikkel 40

Lõppmakse

1. Komisjon teeb lõppmakse, kui talle on hiljemalt üheksa kuu jooksul pärast aastaprogrammi heakskiitmist käsitlevas rahastamisotsuses sätestatud kulutuste abikõlblikkuse tähtaega laekunud järgmised dokumendid:

a) tõendatud kuludeklaratsioon, mis on koostatud vastavalt artikli 29 lõike 1 punktile a ja artiklile 35, ja taotlus lõppmakse tegemiseks või tagasimaksedeklaratsioon;

b) aastaprogrammi rakendamise lõpparuanne artiklis 51 sätestatud kujul;

c) artikli 30 lõikes 3 sätestatud aasta auditeerimisaruanne, arvamus ja deklaratsioon.

Lõppmakse tehakse tingimusel, et aastaprogrammi rakendamise lõpparuanne ja deklaratsioon, milles antakse hinnang lõppmakse maksetaotluse kehtivusele, võetakse vastu.

2. Kui vastutav asutus ei esita lõikes 1 nimetatud dokumente nõutud tähtajaks ja vastuvõetavas vormis, vabastab komisjon asjaomase aastaprogrammi eelarvelise kulukohustuse selle osa, mida pole eelmakse tegemiseks kasutatud.

3. Lõikes 2 sätestatud automaatne tühistamismenetlus peatatakse asjaomaste projektide vahendite suhtes, kui lõikes 1 sätestatud dokumentide esitamise ajal toimub liikmesriigi tasandil kohtumenetlus või on esitatud halduskaebus, millel on peatav toime. Liikmesriik esitab osalises lõpparuandes üksikasjalikud andmed selliste projektide kohta ning saadab iga kuue kuu järel nende projektide kohta eduaruandeid. Kolme kuu jooksul pärast kohtumenetluse või halduskaebuse menetluse lõppu esitab liikmesriik asjaomaste projektide kohta lõikes 1 nimetatud dokumendid.

▼B

4. Lõikes 1 nimetatud üheksakuuline tähtaeg peatub, kui komisjon võtab artikli 42 alusel asjaomase aastaprogrammi suhtes vastu otsuse kaasrahastamismaksete peatamise kohta. Ajavahemiku arvestamist jätkatakse uuesti alates kuupäevast, mil liikmesriiki teavitati artikli 40 lõikes 3 nimetatud komisjoni otsusest.

5. Ilma et see piiraks artikli 41 kohaldamist, teavitab komisjon kuue kuu jooksul alates käesoleva artikli lõikes 1 nimetatud dokumentide saamisest liikmesriiki sellest, kui suure osa kulude katmist näeb ta ette fondi vahenditest, ja mis tahes finantskorrektsioonist, mis tuleneb deklareeritud kulude ja aktsepteeritud kulude erinevusest. Liikmesriigil on märkuste esitamiseks aega kolm kuud.

6. Kolme kuu jooksul pärast liikmesriigi märkuste saamist otsustab komisjon, kui suur osa kuludest hüvitatakse fondist, ning nõuab tagasi lõplike aktsepteeritud kulude ja sellele liikmesriigile juba makstud summade vahe.

7. Olemasolevaid vahendeid arvesse võttes maksab komisjon ülejäänud summa hiljemalt 60 päeva jooksul pärast lõikes 1 nimetatud dokumentide vastuvõtmise kuupäeva. Eelarvelise kulukohustuse jääk vabastatakse kuue kuu jooksul pärast maksmist.

Artikkel 41

Maksete tegemise edasilükkamine

1. Volitatud eelarvevahendite käsutaja finantsmääruse tähenduses lükkab maksete tegemise maksimaalselt kuue kuu võrra edasi, kui:

a) siseriikliku või ühenduse auditeerimisorgani aruandest ilmnevad tõsised puudused haldus- ja kontrollisüsteemide toimimises;

b) eelarvevahendite käsutaja peab läbi viima täiendava kontrollimise pärast temani jõudnud teavet, et tõendatud kuludeklaratsioonis sisalduvad kulutused on seotud tõsise eeskirjade eiramisega, mida ei ole kõrvaldatud.

2. Liikmesriiki ja vastutavat asutust teavitatakse viivitamata maksete tegemise edasilükkamise põhjustest. Maksete tegemine lükatakse edasi seniks, kuni liikmesriik võtab vajalikud meetmed.

Artikkel 42

Maksete peatamine

1. Komisjon võib peatada kõik eel- ja lõppmaksed või osa eel- ja lõppmaksetest, kui:

a) programmi haldus- ja kontrollisüsteemis on tõsiseid puudusi, mis mõjutavad maksete tõendamiskorra usaldusväärsust ja mille suhtes ei ole võetud korrigeerivaid meetmeid; või

b) tõendatud kuludeklaratsioonis sisalduvad kulud on seotud tõsise eeskirjade eiramisega, mida ei ole kõrvaldatud; või

▼B

c) liikmesriik ei ole täitnud artiklitest 31 ja 32 tulenevaid kohustusi.

2. Komisjon võib otsustada peatada eel- ja lõppmaksed pärast seda, kui ta on andnud liikmesriigile võimaluse esitada kolme kuu jooksul oma tähelepanekud.

3. Komisjon lõpetab eel- ja lõppmaksete peatamise, kui ta leiab, et liikmesriik on võtnud peatamise lõpetamiseks vajalikud meetmed.

4. Kui liikmesriik ei ole vajalikke meetmeid võtnud, võib komisjon võtta vastu otsuse tühistada aastaprogrammile ühenduse toetuse andmine täielikult või osaliselt kooskõlas artikliga 46.

Artikkel 43

Dokumentide säilitamine

Ilma et see piiraks asutamislepingu artiklis 87 sätestatud riigiabi reguleerivate eeskirjade kohaldamist, tagab vastutav asutus, et kõik asjaomaste programmide kulutuste ja audititega seotud tõendavad dokumendid on komisjonile ja kontrollikojale kättesaadavad viie aasta jooksul pärast programmide lõpetamist vastavalt artikli 40 lõikele 1.

See periood katkeb kohtumenetluse või komisjoni nõuetekohaselt põhjendatud taotluse korral.

Dokumente säilitatakse kas originaalina või originaalile vastavaks tunnistatud koopiana üldtunnustatud andmekandjatel.

VIII PEATÜKK

FINANTSKORREKTSIOONID

Artikkel 44

Liikmesriikide tehtavad finantskorrektsioonid

1. Liikmesriikidel lasub esmane vastutus eeskirjade eiramise uurimise eest, meetmete võtmise eest, kui avastatakse mis tahes suuremaid muudatusi, mis mõjutavad programmi rakendamise või kontrollimise laadi või tingimusi, ning nõutavate finantskorrektsioonide tegemise eest.

2. Liikmesriigid teevad meetmetes või aastaprogrammides avastatud üksiku või süstemaatilise eeskirjade eiramisega seoses nõutavad finantskorrektsioonid.

Liikmesriikide tehtud finantskorrektsioonid hõlmavad ühenduse toetuse täielikku või osalist tühistamist ja vajaduse korral selle tagasinõudmist. Kui summat ei maksta tagasi asjaomasele liikmesriigile selleks ette nähtud ajavahemiku jooksul, makstakse viivist artikli 47 lõikes 2 sätestatud määras. Liikmesriigid võtavad arvesse eeskirjade eiramise laadi ja raskust ning fondi rahalist kahju.

3. Eeskirjade süstemaatilise eiramise korral laiendab asjaomane liikmesriik uurimist kõigile toimingutele, mida eeskirjade eiramine mõjutada võib.

▼B

4. Liikmesriigid esitavad artiklis 51 osutatud aastaprogrammi rakendamise lõpparuandes ka nimekirja asjaomase aastaprogrammi suhtes algatatud tühistamismenetlustest.

Artikkel 45

Raamatupidamisarvestuse kontroll ja komisjoni finantskorrektsioonid

1. Ilma et see piiraks kontrollikoja volitusi või liikmesriikide poolt siseriiklike õigus- ja haldusnormidega kooskõlas teostatavat kontrolli, võivad komisjoni ametnikud või komisjoni volitatud esindajad viia läbi fondi rahastatavate meetmete ning haldus- ja kontrollisüsteemide kohapealseid kontrolle, sealhulgas pistelisi kontrolle, vähemalt kolme tööpäevase etteteatamisajaga. Komisjon teatab sellest asjaomasele liikmesriigile, et saada vajalikku abi. Asjaomase liikmesriigi ametiisikud või volitatud esindajad võivad neis kontrollides osaleda.

Komisjon võib asjaomaselt liikmesriigilt nõuda kohapealset kontrolli, et kontrollida tehingu või tehingute nõuetekohasust. Komisjoni ametnikud või komisjoni volitatud esindajad võivad neis kontrollides osaleda.

2. Kui komisjon pärast vajaliku kontrolli lõpetamist leiab, et liikmesriik ei ole täitnud artiklist 31 tulenevaid kohustusi, peatab ta eel- või lõppmaksed vastavalt artiklile 42.

Artikkel 46

Korrektsioonide kriteeriumid

1. Komisjon võib finantskorrektsioonidena aastaprogrammile antud ühenduse toetuse täielikult või osaliselt tühistada, kui ta leiab pärast vajalike kontrollide tegemist, et:

a) programmi haldus- ja kontrollisüsteemis on tõsiseid puudusi, mis ohustavad programmile juba antud ühenduse toetust;

b) tõendatud kuludeklaratsioonis sisalduvad kulud on seotud eeskirjade eiramisega, mida liikmesriik ei ole enne käesolevas lõikes sätestatud korrektsioonimenetluse alustamist kõrvaldanud;

c) liikmesriik ei ole täitnud artiklist 31 tulenevaid kohustusi enne käesolevas lõikes sätestatud korrektsioonimenetluse alustamist.

Komisjon võtab otsuse vastu pärast liikmesriigi märkuste arvessevõtmist.

2. Komisjon teeb finantskorrektsioone vastavalt igale avastatud eeskirjade eiramise juhtumile, otsustades eiramise süstemaatilisuse põhjal, kas tuleks kohaldada ühtse määraga või ekstrapoleeritud korrektsioone. Kui eeskirjade eiramine on seotud kuludeklaratsiooniga, mille

▼B

kohta auditeerimisasutus on andnud vastavalt artikli 30 lõike 3 punktile b eelnevalt piisava kinnituse, eeldatakse, et tegemist on süstemaatilise probleemiga, mille suhtes tuleks kohaldada ühtse määraga või ekstrapoleeritud korrektsioone, kui liikmesriik ei suuda kolme kuu jooksul esitada tõendeid selle eelduse ümberlükkamiseks.

3. Korrektsiooni summa üle otsustades võtab komisjon arvesse eeskirjade eiramise olulisust ja asjaomases aastaprogrammis leitud puuduste ulatust ja rahalisi tagajärgi.

4. Kui komisjon võtab oma seisukoha aluseks selliste audiitorite kindlakstehtud tõsiasjad, kes ei ole tema talituste teenistuses, teeb ta oma järeldused rahaliste tagajärgede suhtes pärast seda, kui ta on läbi vaadanud asjaomase liikmesriigi poolt artikli 32 alusel võetud meetmed, eeskirjade eiramisest teatamise aruanded ja liikmesriigi vastused.

Artikkel 47

Tagasimaksmine

1. Tagasimaksed Euroopa Liidu üldeelarvesse tuleb teha enne tähtaega, mis on näidatud finantsmääruse artikli 72 alusel koostatud sissenõudekorralduses. See tähtaeg on korralduse väljastamiskuule järgneva teise kuu viimane päev.

2. Iga hilinenud tagasimakse puhul makstakse viivist, mida hakatakse arvestama alates kõnealusest tähtajast ja mis lõpeb kuupäeval, mil makse tegelikult tehakse. Viivise määr vastab Euroopa Keskpanga põhiliste refinantseerimisoperatsioonide puhul kohaldatavale *Euroopa Liidu Teataja* C-seerias avaldatud intressimäärale, mis kehtib selle kuu esimesel kalendripäeval, millele tähtpäev langeb, ning millele lisandub kolm ja pool protsenti.

Artikkel 48

Liikmesriikide kohustused

Komisjoni finantskorrektsioon ei piira liikmesriigi kohustust nõuda tagasimakseid sisse artikli 44 alusel.

IX PEATÜKK

JÄRELEVALVE, HINDAMINE JA ARUANDED

Artikkel 49

Järelevalve ja hindamine

1. Komisjon teostab koostöös liikmesriikidega korrapärast järelevalvet fondi üle.

2. Komisjon hindab koostöös liikmesriikidega artikli 50 lõikes 3 ettenähtud aruande koostamise raames fondi tegevust, et hinnata meetmete olulisust, tulemuslikkust ja mõju, pidades silmas artiklis 2 osutatud üldeesmärki.

▼B

3. Komisjon võtab arvesse ka vastastikust täiendavust fondi raames rakendatud meetmete ja teiste asjaomaste ühenduse poliitikate, vahendite ja algatuste raames rakendatud meetmete vahel.

Artikkel 50

Aruandluskohustused

1. Vastutav asutus võtab igas liikmesriigis vajalikud meetmed projektide järelevalve ja hindamise tagamiseks.

Selleks sisaldavad kokkulepped ja lepingud, mida vastutav asutus sõlmib meetmete rakendamise eest vastutavate organisatsioonidega, sätteid, milles nähakse ette kohustus esitada seatud eesmärkide rakendamise ja nende saavutamise kohta korrapäraseid üksikasjalikke aruandeid, mille alusel koostatakse aastaprogrammi rakendamise eduaruanne ja lõpparuanne.

2. Liikmesriigid esitavad komisjonile:

a) 30. juuniks 2010 hindamisaruande fondist kaasrahastatud meetmete rakendamise kohta;

b) 30. juuniks 2012 ajavahemikku 2008–2010 käsitleva ja 30. juuniks 2015 ajavahemikku 2011–2013 käsitleva hindamisaruande fondist kaasrahastatud meetmete tulemuste ja mõju kohta.

3. Komisjon esitab Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele:

a) 30. juuniks 2010 aruande artiklis 15 sätestatud kriteeriumite, mis käsitlevad iga-aastast vahendite jaotamist liikmesriikide vahel, kohaldamise kohta, vajadusel koos parandusettepanekutega;

b) 31. detsembriks 2010 vahearuande saavutatud tulemuste kohta ja fondi rakendamise kvalitatiivsete ja kvantitatiivsete aspektide kohta koos ettepanekuga fondi edasiseks arenguks;

c) 31. detsembriks 2012 ajavahemikku 2008–2010 käsitleva järelhindamise aruande ja 31. detsembriks 2015 ajavahemikku 2011–2013 käsitleva järelhindamise aruande.

Artikkel 51

Aastaprogrammi rakendamise lõpparuanne

1. Aastaprogrammi rakendamise lõpparuanne sisaldab programmi rakendamisest selge ülevaate saamiseks järgmist teavet:

a) aastaprogrammi rahaline täitmine ja tegevuste elluviimine;

b) edusammud mitmeaastase programmi ja selle prioriteetide rakendamisel selle konkreetseid kontrollitavaid eesmärke silmas pidades, võimaluse korral näitajaid kvantifitseerides;

▼B

c) vastutava asutuse võetud meetmed rakendamise kvaliteedi ja tõhususe tagamiseks, eelkõige:

i) järelevalve- ja hindamismeetmed, sealhulgas andmete kogumise kord;

ii) kokkuvõte kõigist tegevusprogrammi rakendamisel ette tulnud märkimisväärsetest probleemidest ja nende suhtes võetud meetmetest;

iii) tehnilise abi kasutamine;

d) aastaprogrammidest ja mitmeaastastest programmidest teavitamiseks ja nende avalikustamiseks võetud meetmed.

2. Aruanne loetakse vastuvõetavaks, kui see sisaldab kõiki lõikes 1 loetletud andmeid. Komisjon teeb otsuse vastutava asutuse esitatud aruande sisu kohta kahe kuu jooksul alates kogu lõikes 1 osutatud teabe saamisest ning teavitab sellest liikmesriike. Kui komisjon ei vasta ettenähtud tähtaja jooksul, loetakse aruanne vastuvõetuks.

X PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

Artikkel 52

Komitee

1. Komisjoni abistab otsusega nr 574/2007/EÜ loodud solidaarsuse ja rändevoogude juhtimise ühiskomitee.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 4 ja 7, võttes arvesse selle otsuse artikli 8 sätteid.

3. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikli 5a lõikeid 1 kuni 4, lõike 5 punkti b ja artiklit 7, võttes arvesse selle otsuse artikli 8 sätteid.

Tähtajaks otsuse 1999/468/EÜ artikli 5a lõike 3 punkti c ning lõike 4 punktide b ja e tähenduses kehtestatakse kuus nädalat.

Artikkel 53

Läbivaatamine

Euroopa Parlament ja nõukogu vaatavad käesoleva otsuse komisjoni ettepaneku põhjal läbi 30. juuniks 2013.

Artikkel 54

Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

▼B

Käesolevat otsust kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2008, välja arvatud artikleid 14, 18, 19, 21, 22 ja 25 ning artikli 31 lõiget 2, artikli 31 lõiget 5, artiklit 32, artikli 35 lõiget 4 ja artiklit 52, mida kohaldatakse alates 7. juunist 2007.

Artikkel 55

Adressaadid

Käesolev otsus on adresseeritud liikmesriikidele kooskõlas Euroopa Ühenduse asutamislepinguga.